

Suomalaisten kehitysapukäsitykset

Tutkimusjohtaja Sakari Nurmela
TNS Gallup Oy

Kehitysyhteistyön kohdentaminen ja kehitysyhteistyöpolitiikan rooli

Afrikka suosituin kehitysyhteistyön kohde

Suomalaiset suuntaisivat kehitysyhteistyötä kaikkein eniten Afrikkaan. Kun kansalaisilta kysyttiin yhtä, kaikkein mieluisinta kohdetta, 29 prosenttia mainitsi tämän maanosan.

18 prosentin mielestä sitä pitäisi antaa ennen muuta pitkittyneistä kriiseistä kärsiville alueille, kuten Kongoon ja Sudaniin. Joka kymmenennen mielestä luonnonkatastrofeista kärsineet alueet kaipaavat kaikkein eniten kehitysyhteistyöpanostusta.

Aasia (2 %), Etelä- tai Väli-Amerikka (1 %) sijoittuvat listan kärkeen vain marginaalisella osalla koko joukosta, samoin Afganistan, Irak tai vastaavat jälleenrakennuskohteet.

18 prosenttia suuntaisi kehitysyhteistyötä ensisijaisesti maamme lähialueille. Rungas viidesosa (21 %) on asiasta vailla mielipidettä.

Afrikka miellyttää keskimääräistä useammin nuorimpia ja vanhimpia. Myös moni Väli- ja Pohjois-Suomessa asuva pitää tätä maanosaa mieluisimpana kehitysyhteistyön kohteena. Se miellyttää myös useita korkeakoulun käyneitä sekä niitä, joilla on henkilökohtaisia kontakteja kehitysmaissa tai kokemuksia niistä vierailuilta.

Ammattikurssin käyneet suuntaisivat kehitysyhteistyöpanostuksia keskimääräistä useammin maamme lähialueille. Miehistä niin tekisi useampi kuin naisista.

Ne, joilla on henkilökohtaisia kontakteja kehitysmaihin, eivät ole läheskään yhtä innoissaan kuin muut ajatuksesta suunnata tukea Suomen lähialueille.

Köyhimpien alueiden auttaminen ja avun puute useimpien valinnan taustalla

Tutkimukseen osallistuneita pyydettiin perustelemaan valintaansa omin sanoin. Yleensä vedottiin joko siihen, että kyseisellä alueella tarvitaan eniten apua, se on jäänyt vailla riittävää huomiota tai, että köyhyys ja nälänhätä vaivaavat erityisesti kyseistä aluetta. 16 – 17 prosenttia esitti jommankumman näistä perusteista.

Vajaa kymmenesosan motiivina on se, että auttamiskohde sijaitsee lähellä Suomea tai että avun auttaminen välillisesti hyödyttää maatamme.

Muita perusteita olivat mm. vetoaminen luonnonvoimiin ja katastrofin äkillisyyteen tai siihen, että valitussa kohteessa ongelmat ovat kasaantuneet ja pitkittyneet.

Muutammat vetosivat myös naisten ja lasten heikkoon asemaan, aidsiin ja muihin sairauksiin sekä sotaan ja väkivaltaan.

Valintansa köyhyydellä ja aidsilla perustelleiden apu kohdistuisi lähes säännönmukaisesti Afrikkaan. Valtaosa luonnonvoimiin vedonneista suuntaisi sitä ymmärrettävästi tsunamialueelle, läheisyyteen ja Suomen etuun viitanneet maamme lähialueille.

Terveydenhuolto ja väestökysymykset polttavimmat ongelmat

Useampi kuin kolme neljästä suomalaisesta (77 %) kohdistaisi kehitysyhteistyötä erityisesti terveydenhuolto- ja väestökysymyksiin. Enemmistön mielestä myös opetusta (56 %) ja vesihuoltoa (53 %) pitäisi priorisoida.

41 prosenttia sijoittaisi resursseja ihmisoikeuksien, demokratian, tasa-arvon ja hyvän hallinnon kehittämiseen kehitysyhteistyökohteissa.

Kysymyksessä vastaajia pyydettiin valitsemaan kahdeksankohtaisesta listasta enintään kolme teemaa. Edellä mainittujen lisäksi muut eivät saaneet yli 20 prosentin suosiota.

Elinkeinoelämän kehitys oli 17 prosentin mielestä kolmen tärkeimmän joukossa, ympäristönsuojelu 15:en. 12 prosenttia kiinnittäisi erityishuomiota maa- ja metsätalouteen.

Vain 9 prosenttia nosti kehitysyhteistyön kohteiden teollisen ja teknologisen kehityksen sekä infrastruktuurin kohentamisen kolmen tärkeimmän teeman joukkoon.

Aidsin torjunta kehitysyhteistyön tärkein päämäärä

Suomalaiset pitävät hiv:n ja aidsiin torjumista tärkeimpänä yksittäisenä maamme kehitysyhteistyön päämääränä. 51 prosenttia tutkimukseen osallistuneista valitsi tämän teeman.

Jälleen vastaajille sallittiin enintään kolme valintaa. Seitsemän asiaa sai useamman kuin joka neljännen kannatuksen.

Kaksi suomalaista viidestä (40 %) pitää kehitysyhteistyötä tärkeänä keinona vähentää kehitysmaiden köyhyyttä. Lähes yhtä moni (38 %) tavoittelee sen avulla tasa-arvon, kansanvallan ja ihmisoikeuksien edistämistä tai väestönkasvun hillitsemistä (37 %).

Runsaan neljäsosan – vajaan kolmasosan mielestä maailmanlaajuisen turvallisuuden lisääminen (34 %), ympäristöuhkien torjuminen sekä varallisuuserojen tasoittaminen rikkaiden ja köyhien maiden välillä (molemmat 27 %) ovat keskeisiä kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteita.

Joka kymmenes hakee näillä toimilla taloudellisen vuorovaikutuksen lisäämistä yleensä. Marginaalinen joukko pitää kehitysyhteistyöpolitiikkaa keinona suomalaisyritysten kansainvälistymisessä tai niille annettavana apuna päästä kehitysmaiden markkinoille.

Kauppa- ja kehitysyhteistyöpolitiikan rooleista epätietoisuutta

Kun tutkimukseen osallistuneilta kysyttiin kauppa- ja kehitysyhteistyöpolitiikan välistä toivottavaa painopistettä, joka kolmas ei osannut ottaa kantaa.

31 prosentin mielestä niiden tulee olla sopusoinnussa keskenään. Vajaa viidesosa (19 %) totesi, että kauppapolitiikan pitää tukea kehitysyhteistyöpolitiikkaa esim. kehitysmaatuontia edistämällä.

Selvästi harvemman mielestä asetelman tulee olla päinvastainen eli kehitysyhteistyön pitäisi tukea kauppapolitiikkaa vaikkapa suomalaisten yritysten vientiponnistuksia edistämällä.

14 prosentin mielestä nämä kaksi politiikan lohkoa ovat kaksi niin erilaista asiaa, ettei niitä pitäisi sekoittaa toisiinsa.

Miehet korostivat teemojen keskinäistä riippuvuutta enemmän kuin naiset.

Eniten väestöryhmittäistä vaihtelua oli niiden osuuksissa, joiden mielestä politiikkalohkojen tavoitteiden pitää olla sopusoinnussa. Vaihtelun syynä oli useimmiten se, että vailla mielipidettä olevien osuus vaihtelu saman verran, mutta vastakkaiseen suuntaan: mitä enemmän jälkimmäisiä oli, sitä pienempi oli ensin mainittujen osuus.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä voimakkaammin hän vaatii kauppa- ja kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteiden sopusointua. Samasta syystä erottuvat enemmän koulutetut (opisto-/korkeakoulututkinto) vähemmän muodollista oppia saaneista.

Kehitysyhteistyötä koskeva informaatio

Tietoa saatavissa vähintään kohtuullisesti

43 prosentin mielestä Suomessa on saatavissa riittävästi tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista. 28 prosenttia on asiasta päinvastaista mieltä. 29 prosentilla ei ole asiasta mielipidettä.

Mielipiteet jakaantuvat varsin tasaisesti kaikissa tutkituissa väestöryhmissä. Itäsuomalaiset tosin ovat keskimääräistä hieman vakuuttuneempia, että tietoa tarvittaessa löytyy.

Joka toinen kehitysmaissa käynyt on samaa mieltä. Toisaalta heissä on jonkin verran keskimääräistä enemmän niitäkin, jotka eivät pidä Suomesta saatavaa informaatiota riittävänä.

Usein tällä tavalla ajattelevat myös monet sellaiset, joilla on henkilökohtaisia kontakteja kehitysmaihin tai niiden asukkaisiin, sekä osin myös 60-vuotiaat ja iäkkäämmät.

Varsinkin viranomaisten antamaa informaatiota pidetään luotettavana

Kansalaisten selkeä enemmistö luottaa kehitysmaista ja kehitysyhteistyöstä kertovaan informaatioon. Luottamusta löytyy niin viranomaisten kuin kansalaisjärjestöjenkin tiedotusta kohtaan. Kolme suomalaista viidestä luottaa myös tiedotusvälineiden asiasta antamaan tietoon.

Viranomaistieto on silti omassa luokassaan. 15 prosenttia pitää sitä erittäin luotettavana, 60 prosenttia melko luotettavana. Kansalaisjärjestöjen jakaman informaation osalta vastaavat luvut ovat 8 ja 60 prosenttia, median 4 ja 51.

Kaikkien tutkittujen väestöryhmien enemmistöt luottavat viranomaisten antamaan tietoon. Keskimääräistä useammin niin tekevät korkeakoulututkinnon suorittaneet. Myös 25–34- ja 35–49-vuotiaiden luottamus viranomaistietoon ylittää koko joukon keskiarvon.

Mitä iäkkäämmistä henkilöistä on kyse, sitä voimakkaamman varjon he asettavat viranomaistiedoille. Silti kriittisimmässäkin ryhmässä eli 60 vuotta täyttäneissä ja iäkkäämissä, luottamuspulansa ilmaisevien osuus jää neljännekseen (24 %).

Televisio ja sanomalehdet tärkeimmät tiedonlähteet

Televisio ja sanomalehdet ovat tavallisille suomalaisille ylivoimaiset kehitysmaita ja kehitysyhteistyötä koskevat tiedonlähteet. Runsas kolme neljäsosaa kansalaisista saa tietoa televisiosta, lehdistä vain hieman harvempi.

Radiolla on merkitystä runsaalle neljäsosalle, yleisaikakauslehdillä joka viidennelle. Internetistä tämän aihepiirin tietoa hankkii vain kahdeksasosa (13 %).

Muita, marginaalisemman osan hyödyntämiä, lähteitä ovat mm. kirjat alan erikoislehdet (kuten Kehitys, Kumppani, Kehitysuutiset) sekä erilaiset puhetilaisuudet, seminaarit ja näyttelyt. Yksittäisemmissä tapauksissa tietoa saadaan myös kouluista sekä kirkoista ja seurakunnista.

Televisio on tärkeä tiedonlähde kaikille: jokaisen tutkitun väestöryhmän selkeä enemmistö mainitsi sen.

Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä merkittävämpi television rooli on. Myös ne, joilla ei ole henkilökohtaisia kokemuksia kehitysmaista, mainitsivat keskimääräistä useammin television.

Radion merkitys kehitysmaita koskevan tiedon välittäjänä vaihtelee voimakkaasti väestöryhmittäin. Iäkkäimmille se on selvästi tärkeämpi kuin nuoremmille. Toisaalta alle 25-vuotiaat saavat sieltä enemmän tietoa kuin vaikkapa 25–34 -vuotiaat.

Radio on merkittävin vailla ammatillista koulutusta oleville. Heidän parissaan radion merkitys on puolitoistakertainen verrattuna koko väestöön keskimäärin.

Kehitysyhteistyövaroja koskevat käsitykset

Enemmistö toivottaisi lisäpanostukset tervetulleiksi

Enemmistö suomalaisista osaa määritellä maamme kehitysyhteistyön määrän melko hyvin. 25 prosenttia arvioi sen olevan 0,3 prosenttia bruttokansantulosta ja 23 prosentin mielestä oikea luku on 0,4 prosenttia.

Tuorein vahvistettu luku (vuodelta 2003) on 0,35 prosenttia. OECD:n arvion mukaan Suomen kehitysyhteistyöpanostus on samaa luokkaa myös vuonna 2004.

16 prosenttia pitää todennäköisenä, että yhteistyövarat yltyvät 0,5 prosenttiin. Neljä suomalaista sadasta uskoo panostuksen olevan suositusten mukainen 0,7 prosenttia bruttokansantulosta.

Runsas neljäsosa (27 %) ei tiennyt, kuinka paljon Suomen antama kehitysyhteistyön määrä on.

lääkäimillä ja koulutetuimmilla paras käsitys kehitysavun määrästä

Lähimpänä oikeata vastausta olleet vaihtoehdot (0,3 % ja 0,4 %) valinneiden osuudet yhdistettiin väestöryhmittäistä vertailua varten.

Vaikuttaa siltä, että oikea tieto opitaan toisaalta iän, toisaalta koulutuksen karttuessa. Kun koko joukosta 48 prosenttia valitsi jommankumman em. vaihtoehdoista, 60 vuotta täyttäneiden ja iäkkäämpien ryhmässä vastaava luku on 61 prosenttia.

64 prosenttia korkeakoulututkinnon suorittaneista teki saman valinnan. Pääkaupunki-seudulla asuvien parissa kyseinen luku on 56 prosenttia. 61 prosenttia kehitysmaissa vierailleista teki oikean valinnan. Niiden parissa, joilla on henkilökohtaisia kontakteja kehitysmaihin, vastaava luku on 62 prosenttia.

Enemmistö kasvattaisi kehitysyhteistyöresursseja

Joka viides pitää suositusten mukaista 0,7 prosenttia Suomelle sopivana kehitysyhteistyöpanoksena. Runsas neljäsosa katsoo 0,5 prosentin riittävän. Viidesosa väestöstä tyytyisi vähempään. 11 prosenttia puolestaan edellyttää vähintään prosenttiin tai ylikin yltävää osuutta.

Jälleen melko moni ei osannut muodostaa mielipidettä asiasta. 20 prosenttia vastanneista valitsi ”ei osaa sanoa” -vaihtoehdon.

Myös monet korkeakoulututkinnon suorittaneet sekä pääkaupunkiseudulla asuvat nostaisivat Suomen kehitysavun kyseiselle tasolle. 50 - 60 -vuotiaat erottuvat muista ikäryhmistä.

Myös kehitysmaissa käyneet tai sieltä kontakteja hankkineet (jälkimmäisten enemmistö) esittää vaatimuksen avun nostamisesta vähintään 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.

Kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattamisesta erimielisyyttä

Mielipiteet käyvät käytännössä tasan puolesta ja vastaan, kun kysytään, pitäisikö Suomen kasvattaa kehitysyhteistyömäärärahojaan: puolesta on 36 ja vastaan 37 prosenttia. 27 prosentilla ei ole asiaan kantaa.

Kysymys herättää melko suuria näkemuseroja eri väestöryhmien välille. Esim. yli 50-vuotiaista 43 – 48 prosenttia kannattaa määrärahojen nostamista, kun 35 - 49-vuotiaissa on yhtä paljon asiaa vastustavia.

Lähes joka toinen (47 %) pääkaupunkiseudulla asuva soisi, että varoja nostettaisiin. Maaseudulla mielipiteen jakaa ainoastaan vajaa kolmannes (30 %).

Mitä korkeampaa ammatillista koulutusta henkilö on saanut, sitä todennäköisemmin hän kannattaa kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattamista nykyisestä.

Korkeakoulututkinnon suorittaneista niin ajattelee 46 ja opistotason tutkinnon hankkineista 42 prosenttia. Ammattikurssin (31 %) tai -koulun (30 %) käyneiden parissa harvempi kuin joka kolmas ajattelee vastaavalla tavalla.

Avun lisäämisen puolella ovat kehitysmaissa vierailleet ja sinne kontakteja hankkineet. 54 prosenttia ensin mainituista ja 62 prosenttia jälkimmäisistä kehottaa lisäämään Suomen kehitysyhteistyövaroja.

Lisäpanokset otettaisiin pääosin verotuksen avulla

Lisäpanoksia vaativilta kysyttiin vapaamuotoisesti ideoita avun rahoittamiseen. Vastauksissa viitattiin useimmiten tavalla tai toisella verotukseen. 18 prosentin mielestä varat pitäisi ottaa budjetista, valtiolta, verovaroista tai verotuloista.

7 prosenttia yrityksiltä yritysveroin. 15 prosenttia kiristäisi verotusta tai pääomaverotusta, nipistäisi summan kansanedustajien tai muiden hyväosaisten palkoista tai turhasta kuluuksesta.

Kahdeksan prosentin mielestä summa pitäisi hankkia keräyksin tai ottaa RAY:n ja Veikkaus Oy:n voittovaroista. Kuusi prosenttia tehostaisi julkista hallintoa ja palveluja ja sijoitaisi niin syntyvät säästöt kehitysapuun.

YK:n vuosituhattavoitteet heikosti tunnettuja

Vain 14 prosenttia tuntee YK:n yleiskokouksen syyskuussa 2000 hyväksymän vuosituhatjulistuksen tavoitteita.

Julistuksessa keskitytään vallitsevaan epätasa-arvoon ja kehitysongelmiin sekä asetetaan konkreettisia kehitystavoitteita, jotka pyritään tavoittamaan vuoteen 2015 mennessä.

60-vuotiaissa ja vanhemmissa on keskimääräistä hieman enemmän (20 %) asian tuntevia. Pääkaupunkiseutulaiset (myös 20 %) erottuvat muualla asuvista samasta syystä. Parhaiten asian tunnetaan kehitysmaissa käyneiden parissa sekä niiden joukossa, joilla on kontakteja kehitysmaihin. Molemmissa ryhmissä joka neljäs on tietoinen asiasta.

Tavoitteita tuntevilta kysyttiin, osaavatko he nimetä niitä tai joitakin niistä. 39 prosenttia (eli noin 5 % koko tutkimusta joukosta) kykeni.

Useimmiten viitattiin köyhyyden puolittamiseen tai vähentämiseen, nälän poistamiseen, naisen aseman parantamiseen ja tasa-arvon lisäämiseen. Myös yksittäisiä koulutukseen ja aidsin kukistamiseen liittyviä mainintoja esiintyi.

Kun yksittäisiä tavoitteita maininneita vastaajia pyydettiin kertomaan, mikä niistä on heidän mielestään kaikkein tärkein, edellä mainitut seikat saivat koko lailla yhtä paljon kannatusta.

Kun tavoitteita maininneilta vastaajilta tiedusteltiin, mistä he ovat saaneet tietoa näistä asioista, heidän kommenttinsa myötäilivät melko hyvin niitä vastauksia, mitä saatiin kysyttäessä yleisiä kehitysyhteistyön tietolähteitä.

Toisin sanoen televisio ja sanomalehdet nousivat aivan omaan luokkaansa. Ne, jotka eivät suoraan maininneet näistä kumpaakaan, kertoivat yleensä saaneensa informaatiota mediasta tai tiedotusvälineistä, eli käytännössä mitä todennäköisimmin pääsääntöisesti lehdistä ja televisiosta.

Kehitysyhteistyön tehokkuus

Kaikkia muotoja tarvitaan, tuloksellisuudesta erilaisia käsityksiä

Joka toinen suomalainen arvioi, että kehitysyhteistyössä tarvitaan sekä kahdenvälistä että monenkeskistä yhteistyötä ja että nämä tukevat toisiaan.

Neljäsosa pitää kahdenvälistä yhteistyötä tehokkaimpana kehitysavun muotona, kun yhdeksän prosenttia kallistuu uskomaan samaa monenkeskisestä toiminnasta.

Kaikissa tutkituissa väestöryhmissä enemmistö tai ainakin suurin joukko pitää toimintamuotojen kombinaatiota takeena tehokkuudelle.

42 prosenttia pitää Suomen kehitysyhteistyötä tehokkaana ja tuloksellisena. Joka kolmas on eri mieltä ja 25 prosenttia ei osaa muodostaa asiasta mielipidettä.

Verojen maksaminen ja keräykset kadunmiehen tehokkaimmat henkilökohtaiset auttamistavat

Verojen maksaminen ja sitä kautta osallistuminen kehitysavun rahoittamiseen on suomalaisten mielestä tehokkain tapa, millä yksityishenkilö voi auttaa kehitysmaita. 47 prosenttia on tätä mieltä.

Käytännössä yhtä usea (46 %) arvelee, että ”tavallinen kadunmies” voi auttaa tehokkaasti myös lahjoittamalla hyväntekeväisyyteen tai muihin kehitysmaiden hyväksi järjestettäviin keräyksiin.

Vajaa kolmasosa pitää Reilun kaupan tuotteiden ostamista hyvänä yksityishenkilöiden käytännön kehitysapuna. 16 prosentin mielestä matkaileminen kehitysmaissa tuottaa samanlaisen hyvän.

Joka viides suomalainen arvelee, että osallistumalla kehitysmaiden hyväksi toimivien organisaatioiden työhön, yksityishenkilöt voivat auttaa niitä.

Noin kymmenesosan mielestä samantyyppinen vaikutus saavutetaan vaatimuksilla helpottaa kehitysmaiden tuotteiden markkinoillepääsyä, tukemalla yhteiskunnallisesti vastuullista sijoitus- ja yritystoimintaa tai painostamalla poliitikkoja antamaan lisää kehitysaputukea.

Seitsemäntoista prosentin mielestä kehitysapukysymykset ovat sellaisia, ettei yksityishenkilö pysty vaikuttamaan niissä mitenkään.

Tyytyväisyys Suomen toimintaan katastrofitilanteissa

Hallitukselle annetaan etupäässä ”puhtaat paperit”, tsunamiapua kehuaan

Suomalaisten enemmistö suhtautuu suhteellisen positiivisesti maamme toimintaan katastrofitilanteissa.

78 prosenttia on ainakin melko tyytyväinen Suomen reaktionnopeuteen maailman ongelmatilanteissa. 74 prosentin mielestä myös annettavan avun määrään on oltava tyytyväinen. 70 prosenttia arvioi kohteiden valinnan onnistuneen tyydyttävästi.

Eri väestöryhmien mielipiteet eivät vaihteile paljonkaan väestöryhmittäin mistään näistä kolmesta asiasta. Tyytyväisten osuus tosin lisääntyy siirryttäessä kohti varttuneempia väestöryhmiä, mutta tämä johtuu enemmänkin siitä, että vailla mielipidettä olevien määrän vähenee kuin että käsitykset suuresti vaihtuisivat iän myötä.

Ne, joilla on kontakteja kehitysmaihin, ovat hieman keskimääräistä tyytyväisempiä Suomen katastrofialueille toimittaman avun määrään, reagoinnin nopeuteen ja pääkaupunkiseudulla asuvat kohteiden valintaan. Erot ovat kuitenkin hyvin vähäiset.

Vastaajat saivat vapaasti kommentoida Suomen tsunamiapua haluamallaan tavalla. Useissa vastauksissa annettiin tunnustusta. Sanottiin, että kyseessä on paljon rahaa tai suuri summa (6 %), riittävä tai avokätinen avustus (10 %), tarpeeseen tullut määrä (13,5), joka meni oikeaan osoitteeseen tai hyvään tarkoitukseen (5 %).

Joka neljäs (24 %) ei ottanut sen tarkemmin kantaa, mutta totesi asian olleen hienon, hyvän tai ainakin OK.

Osa esitti kritiikkiä. Joka kymmenennessä vastauksessa todettiin, että lähempääkin löydettäisiin autettavaa. 13 prosenttia pelkää tai epäilee, että suuri osa avusta päätyy muiden kuin sitä tarvitsevien taskuun. 7 prosenttia kritisoi muuten todeten, että rahaa annettiin liikaa, se kohdennettiin väärin tai että kyseessä on hukkaan heitetty raha.

Varttuneilla ja koulutetuilla pääkaupunkiseutulaisilla eniten kontakteja kehitysmaihin

Kahdeksalla prosentilla on kontakteja kehitysmaihin tai niiden ihmisiin. 12 prosenttia on lisäksi vierailut niissä.

Keskimääräistä useammin kyse on koulutetuista, pääkaupunkiseudulla asuvasta ja keski-ikään ehtineestä henkilöstä.

Tutkimuksen suorittaminen

Aineisto kerättiin 10. – 15.6.2005 välisenä aikana Gallup Kanavalla. Kyseessä on suomalaisia edustava kotitalouspaneeli. Internet-taloudet käyttävät vastaamisessa tietokonettaan.

Kukaan ei voi ilmoittautua kanavavastaajaksi vaan osallistujat rekrytoidaan erikseen. Valikoitumisen taustalla on täten satunnaisotanta. Kunkin periaatteellisen suostumuksensa antaneen on lisäksi täytettävä vaaditut, suhteellisen ankarat ryväsotannan kriteerit, ennen kuin talous hyväksytään osaksi Gallup Kanavaa.

Kysymykset lähetetään joka talouksiin linjasiirtona perjantaisin. Talouksien jäsenet vastaavat itsenäisesti kysymyksiin pidennetyn viikonlopun aikana.

Vastaukset tallentuvat automaattisesti vastaamisen yhteydessä ja siirtyvät - jälleen sähköisesti - TNS Gallupin tietojärjestelmään.

Noin puolet joukosta hyödyntää vastatessaan omaa tietokonettaan ja datayhteyttään. Sille osalle joukkoa, jolla ei ole käytettävissään kotonaan Internet -yhteyttä on toimitettu erityinen vastauslaite.

Näin Gallup Kanavaa ei missään olosuhteissa voi rinnastaa mihinkään markkinoiden Internet -paneeliin, joissa osallistumiseen riittää useimmiten pelkkä ilmoittautuminen. Edustavuudesta ei pidetä lainkaan väliä ja sama vastaaja voi olla mukana määräämättömän ajan.

Gallup Kanavan talouksista vaihdetaan noin 1/3 vuosittain. Tämä takaa toisaalta vastaajien ammattimaistumisen ehkäisyn, toisaalta antaa mahdollisuuden hyödyntää järjestelmän paneeliominaisuutta (eri ajankohtina tehdyt kyselyt voidaan yhdistää yhdeksi dataksi).

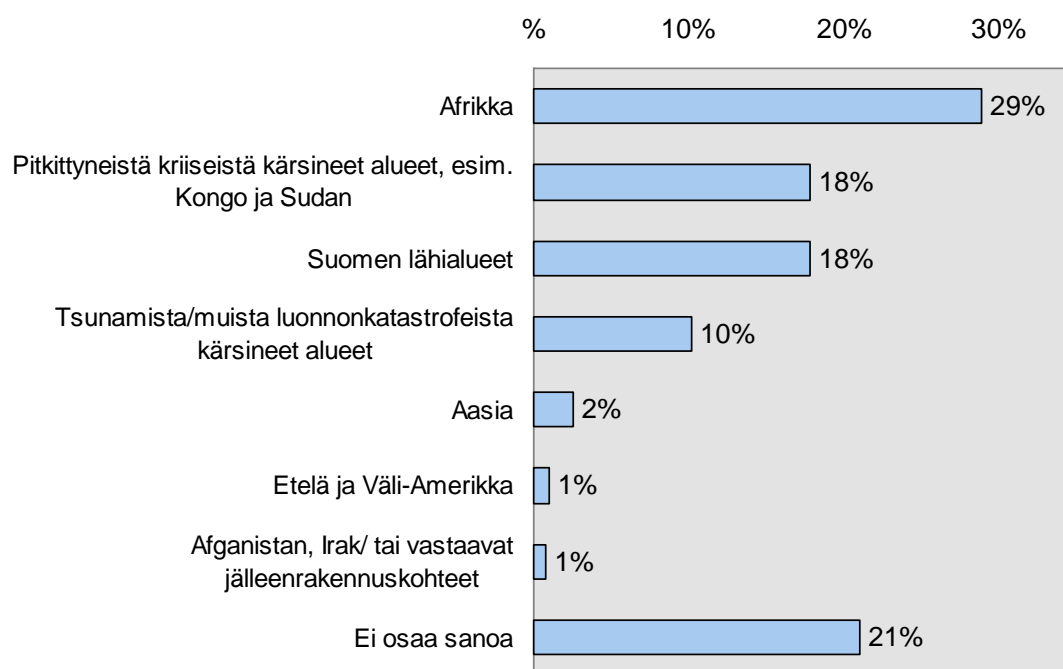
Gallup Kanavassa yhdistyvät kirjekyselyn vastaajalle suoma rauha paneutua kysymyksiin omalla ajallaan, käyntitutkimusten tarjoama valtakunnallinen edustavuus ja puhelin- tutkimusten tarjoama nopeus. Lisäksi vastaajakato on selvästi vähäisempi kuin muissa aineistonkeruutavoissa.

Gallup Kanava on toiminut vuodesta 1989 lähtien, joten tekninen valmius on ehtinyt kehittyä hyvälle tasolle.

Yhteensä tehtiin 1.340 haastattelua. Haastateltu joukko edustaa maamme 15–70-vuotiasta väestöä pl. Ahvenanmaan maakunta. Tulosten tilastollinen virhemarginaali on keskimäärin noin $\pm 2,5$ prosenttiyksikköä.

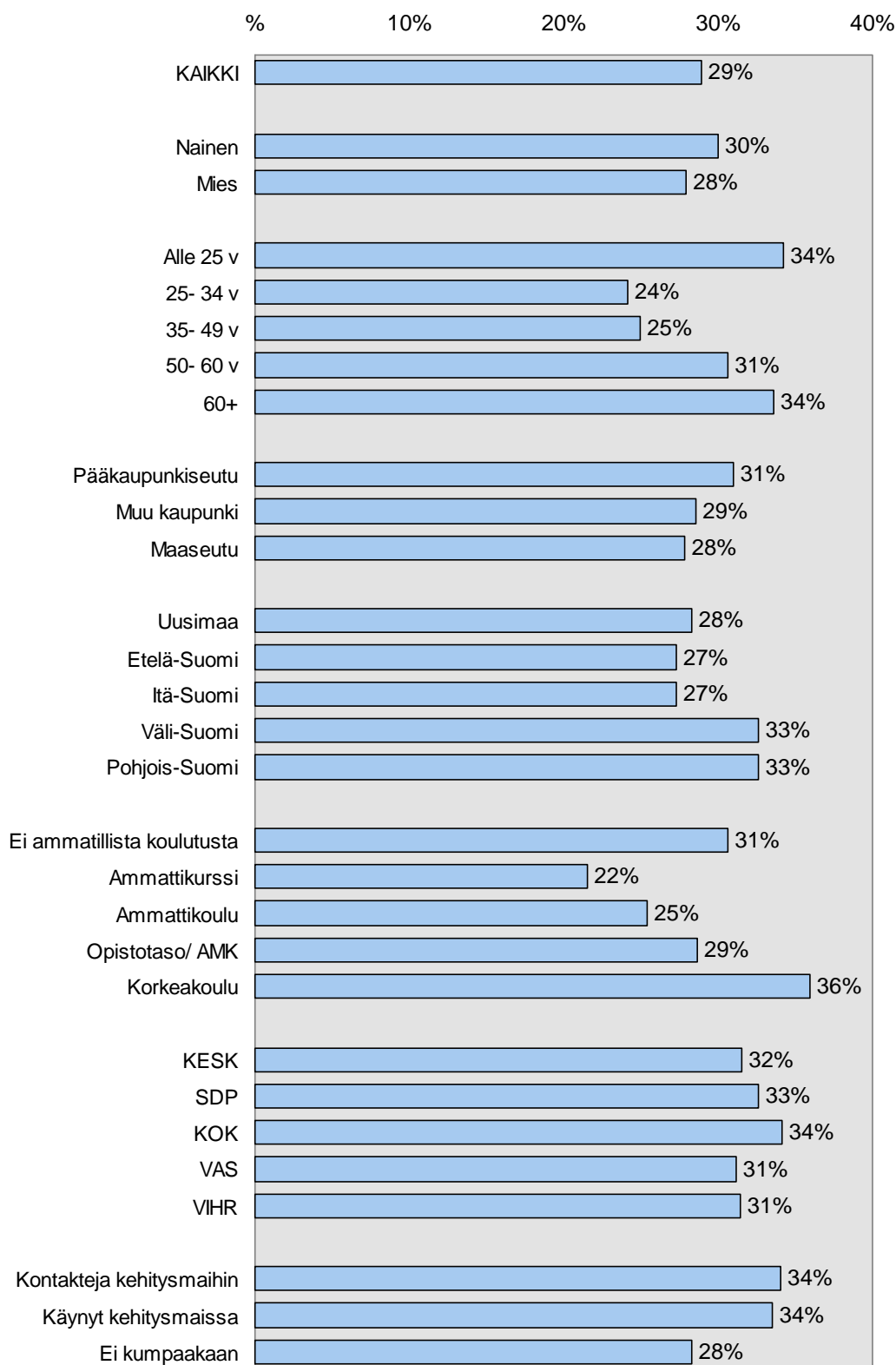

MIELUISIN SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖN KOHDE (%)

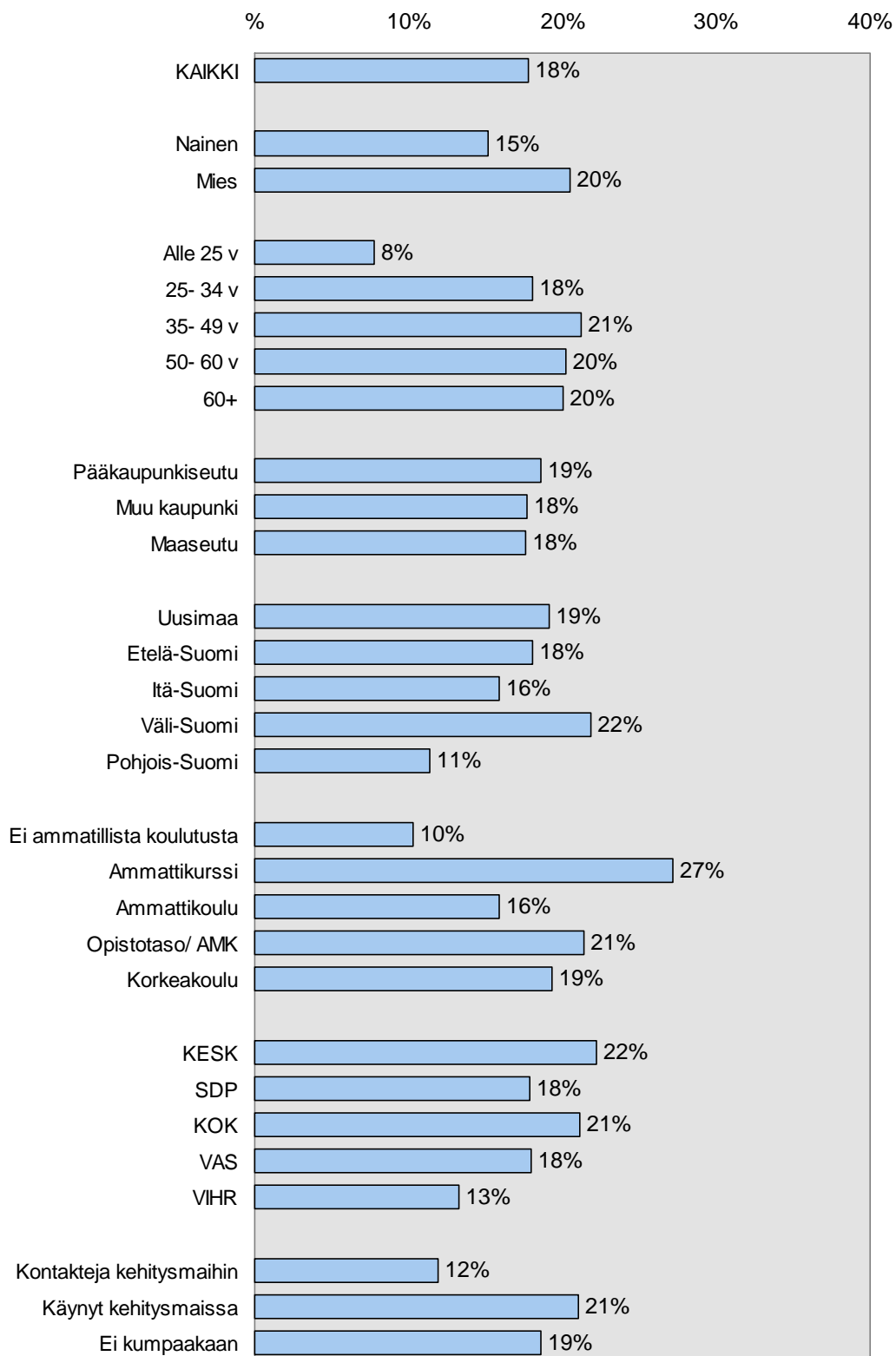

MIELUISIN SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖN KOHDE: AFRIKKA (%)

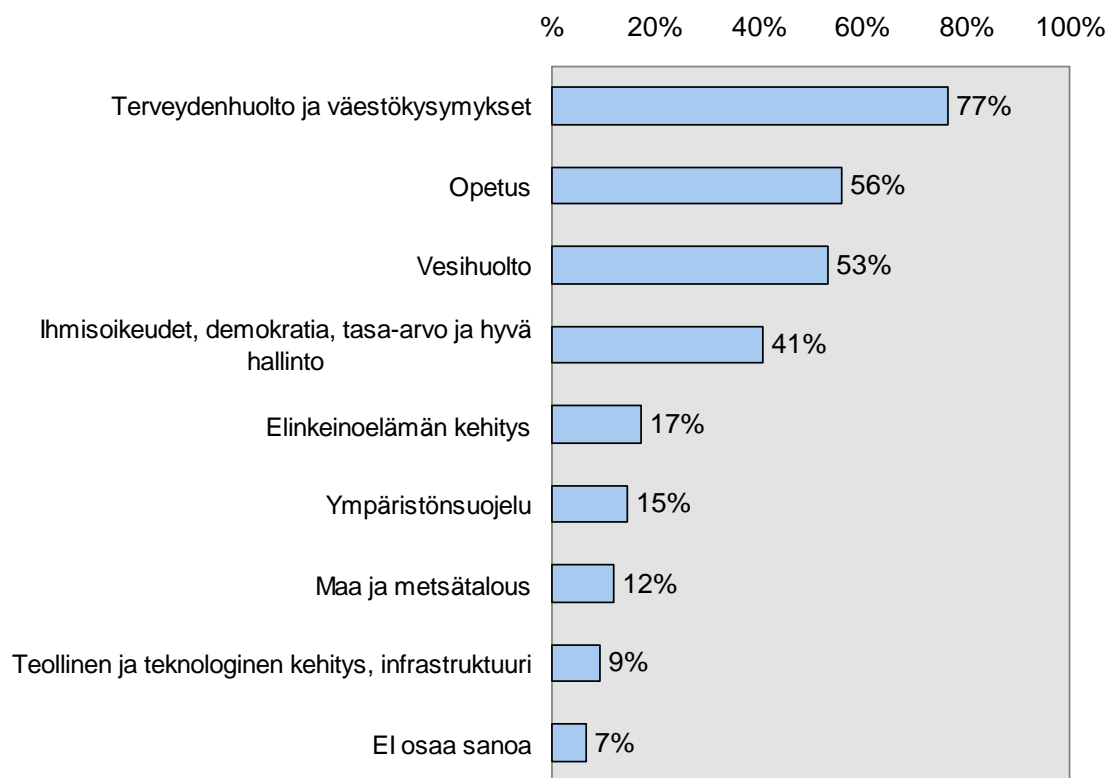

MIELUISIN SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖN KOHDE:
SUOMEN LÄHIALUEET (%)

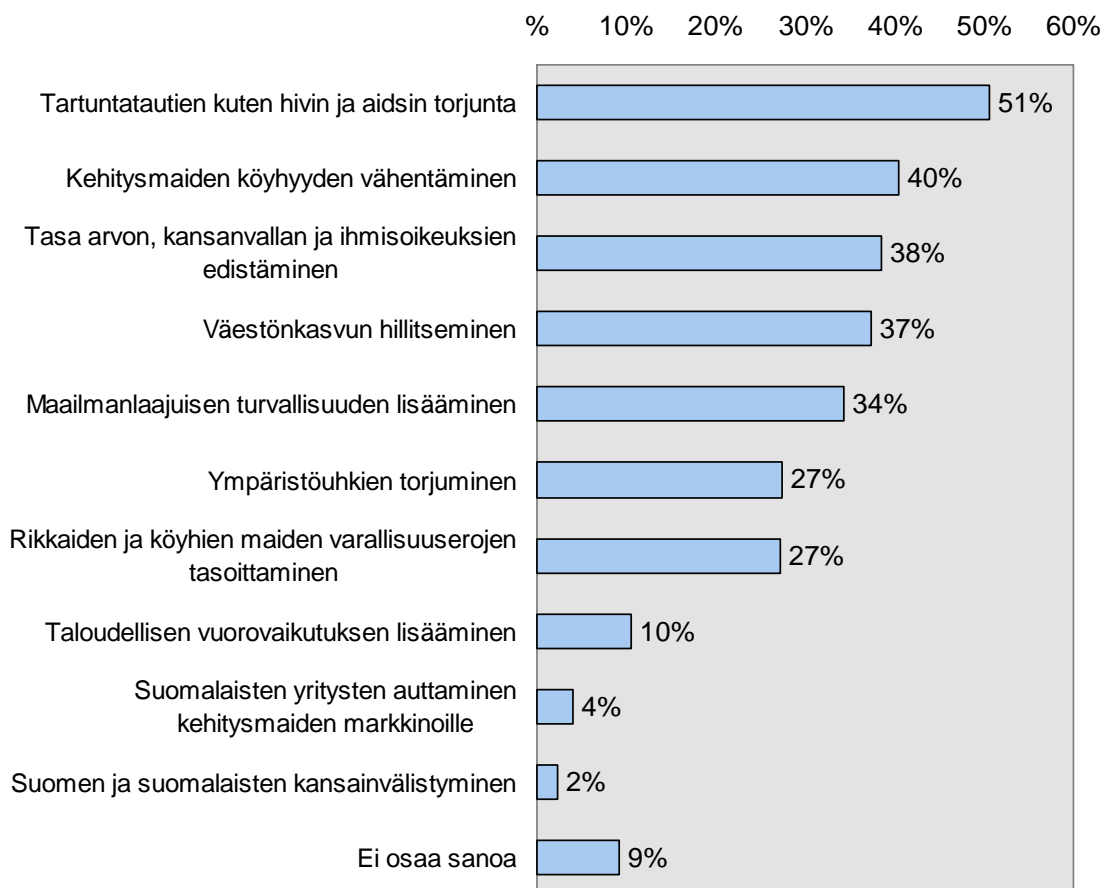

KEHITYSYHTEISTYÖN TÄRKEIMMÄT ALAT (%)

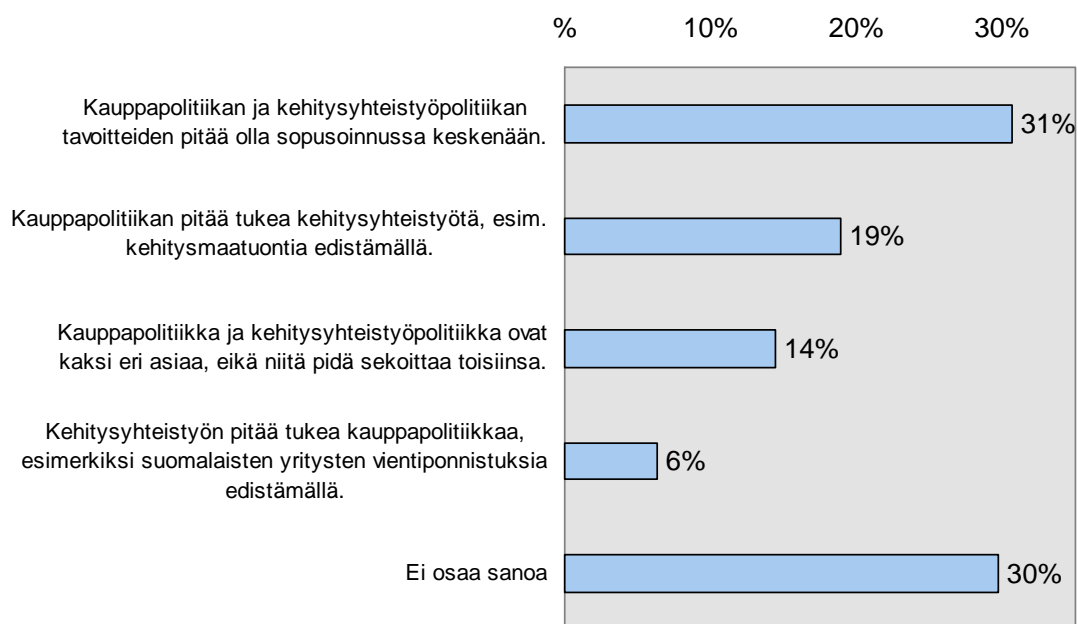

SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖN TÄRKEIMMÄT PÄÄMÄÄRÄT (%)

KÄSITYKSET KAUPPA- JA KEHITYSYHTEISTYÖPOLITIIKAN KESKINÄISESTÄ SUHTEESTA (%)

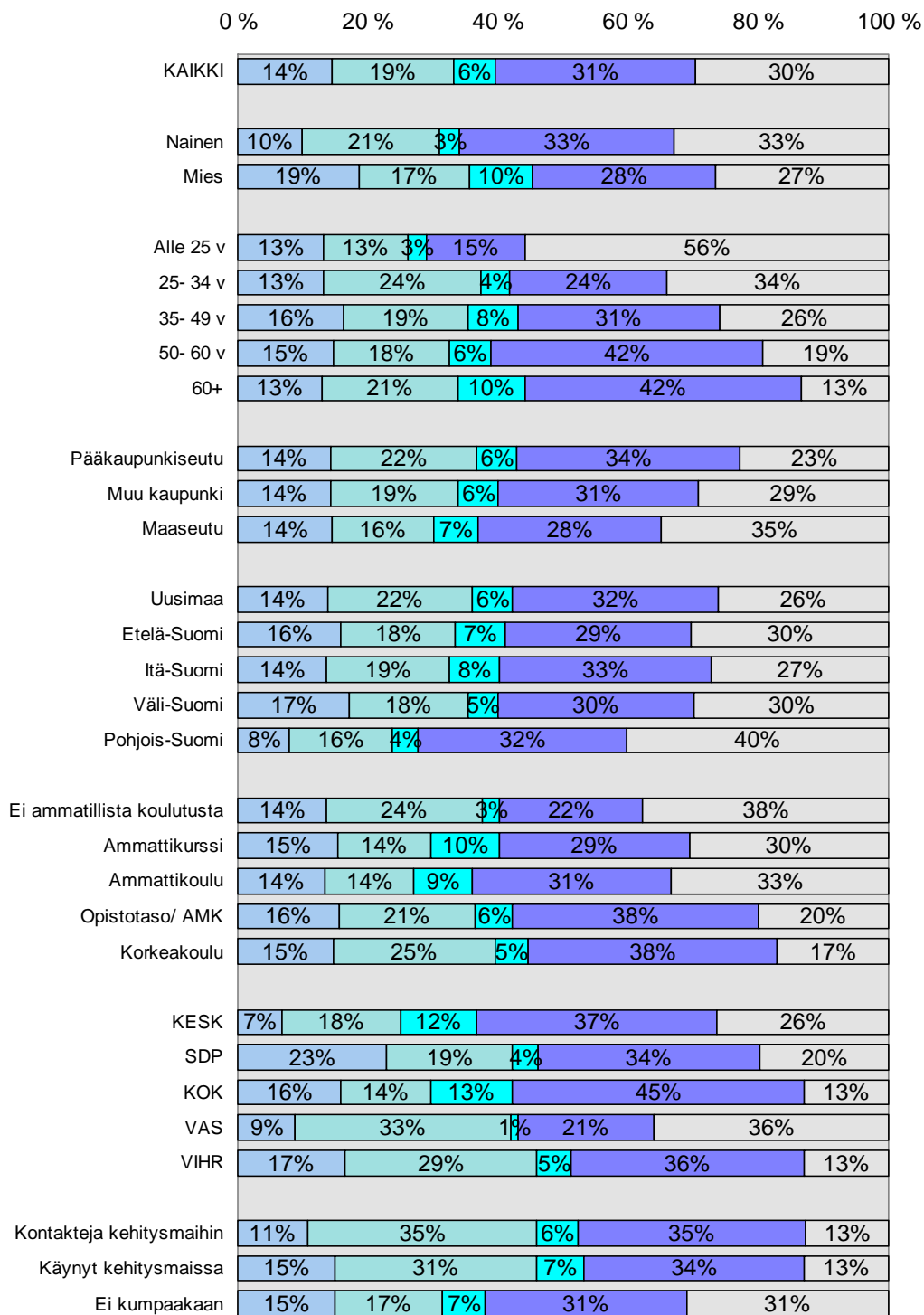

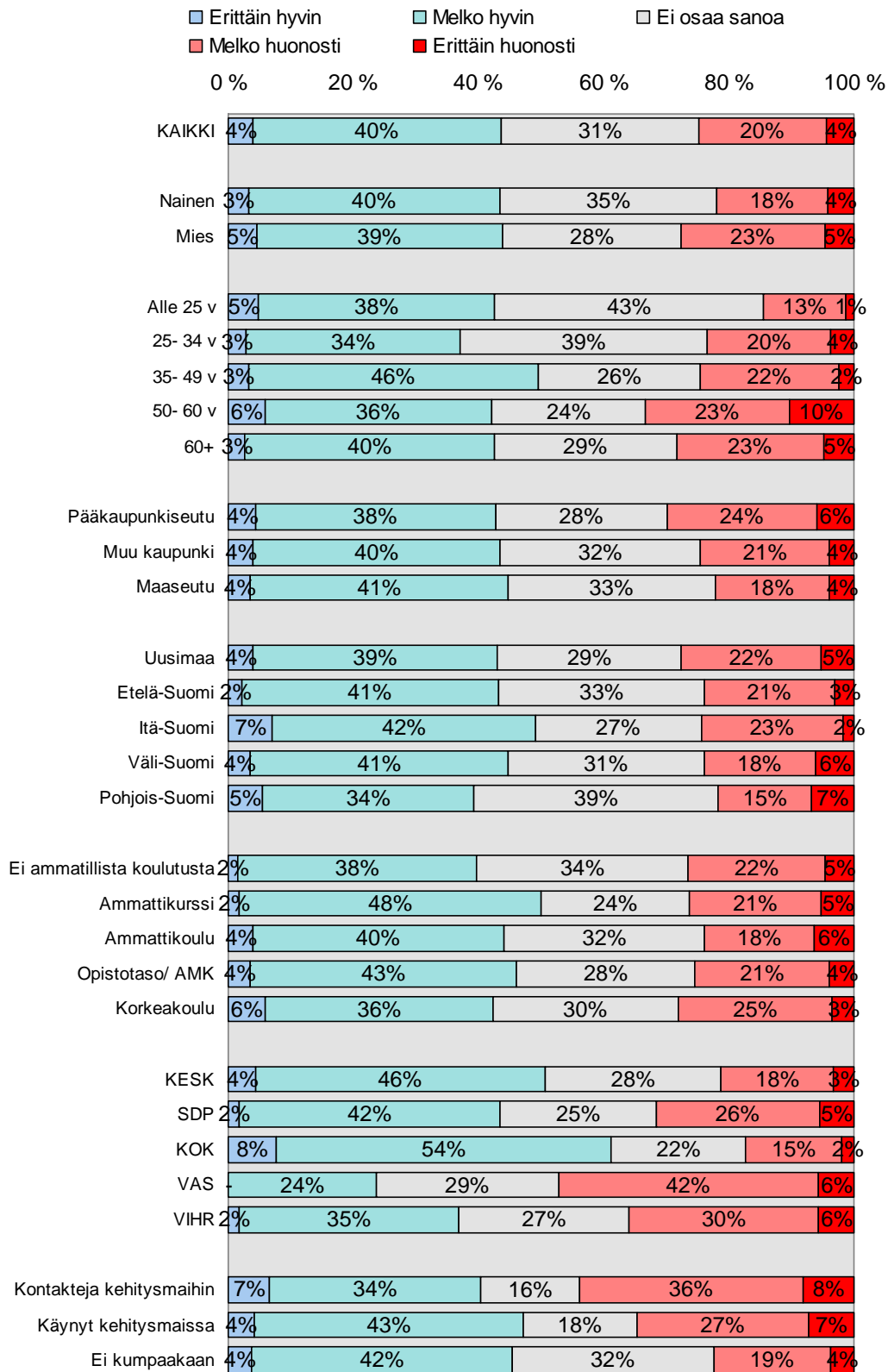
KÄSITYKSET KAUPPA- JA KEHITYSYHTEISTYÖPOLITIIKAN KESKINÄISESTÄ SUHTEESTA (%)

- Kaksi eri asia
- Kauppapolitiikan pitää tukea kehitysyhteistyötä
- Kehitysyhteistyön pitää tukea kauppapolitiikkaa
- Tavoitteiden pitää olla sopuinnussa
- Ei osaa sanoa

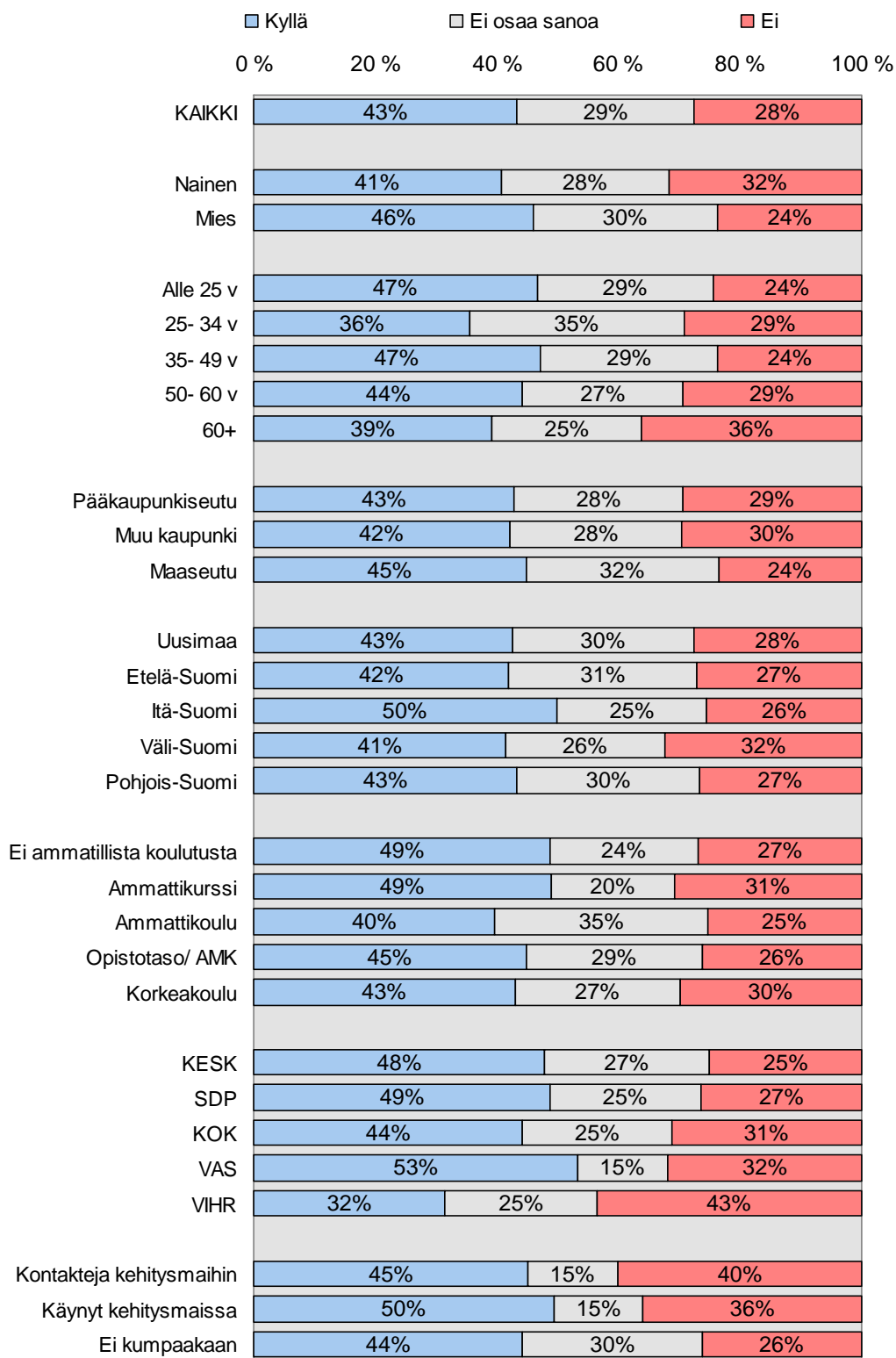

KÄSITYKSET SIITÄ, KUINKA HYVIN SUOMALAIKYRITYKSET KANTAVAT YHTEISKUNTA VASTUUTA (%)

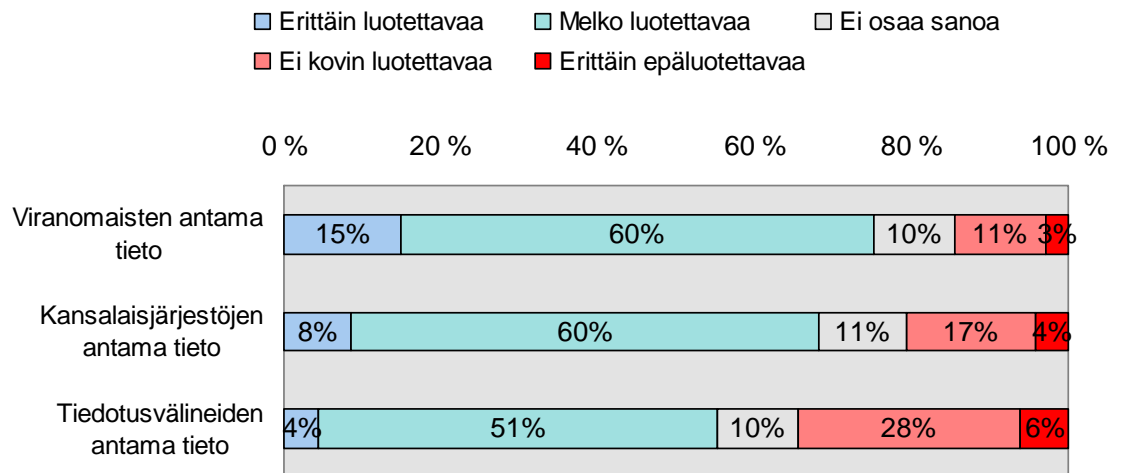

ONKO SUOMESSA SAATAVILLA RIITTÄVÄSTI TIETOA
KEHITYSYHTEISTYÖSTÄ JA KEHITYSMAISTA? (%)

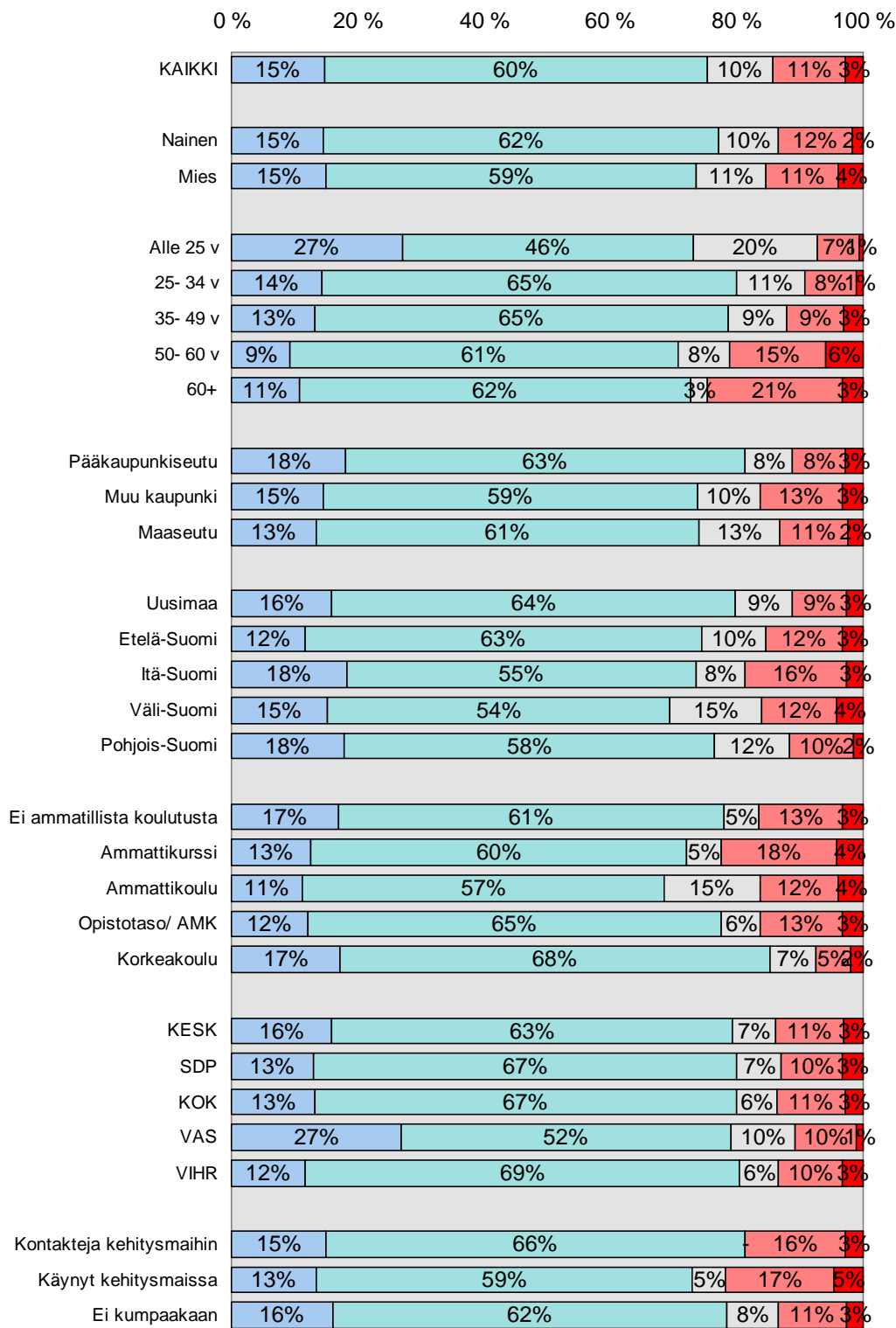
ERI TAHOILTA SAADUN KEHITYSMÄITÄ JA KEHITYSYHTEISTYÖTÄ
KOSKEVAN TIEDON LUOTETTAVUUS (%)

ERI TAHOILTA SAADUN TIEDON LUOTETTAVUUS:
VIRANOMAISTEN ANTAMA TIETO (%)

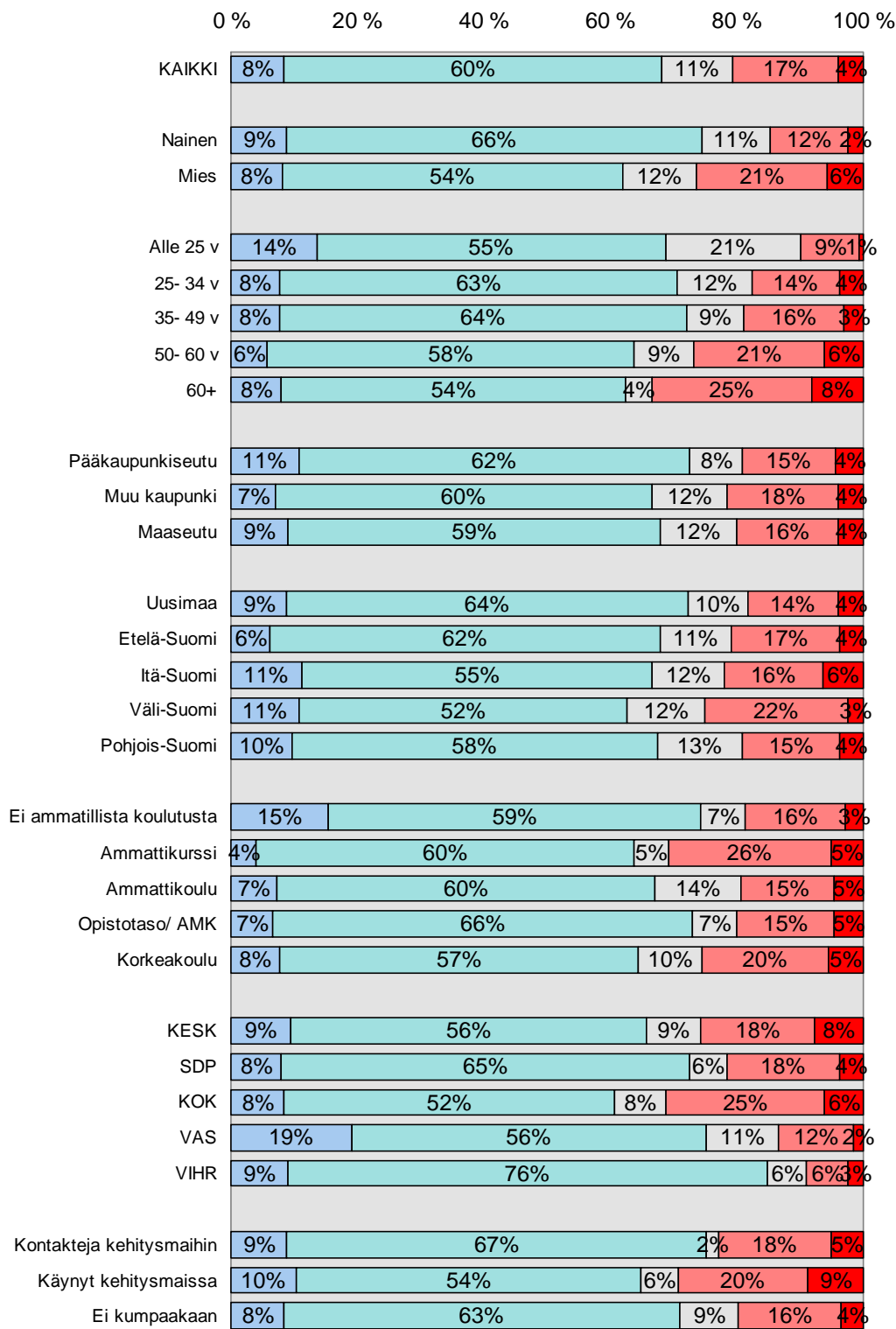
■ Erittäin luotettavaa ■ Melko luotettavaa □ Ei osaa sanoa
■ Ei kovin luotettavaa ■ Erittäin epäluotettavaa

ERI TAHOILTA SAADUN TIEDON LUOTETTAVUUS:
KANSALAIJÄRJESTÖJEN ANTAMA TIETO (%)

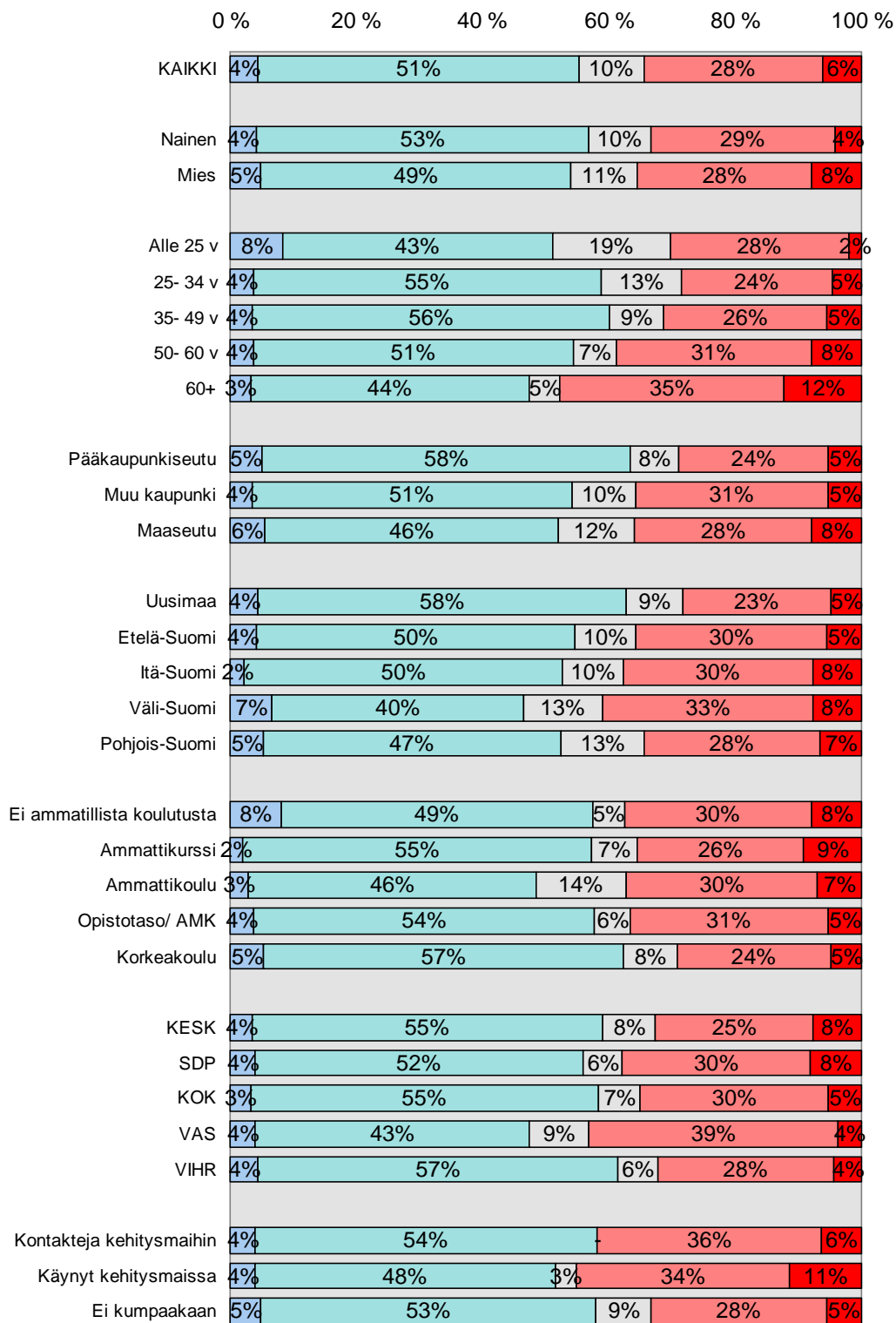
■ Erittäin luotettavaa ■ Melko luotettavaa □ Ei osaa sanoa
■ Ei kovin luotettavaa ■ Erittäin epäluotettavaa

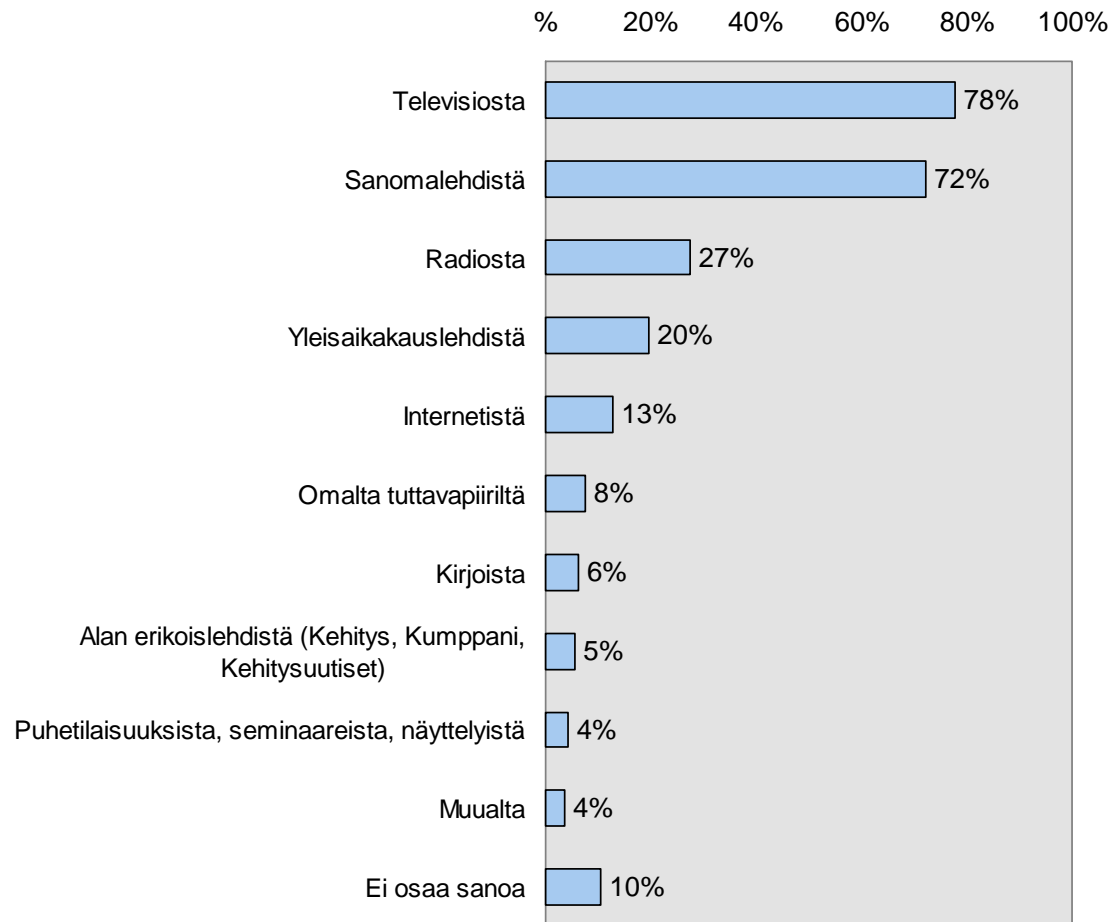
ERI TAHOILTA SAADUN TIEDON LUOTETTAVUUS:
TIEDOTUSVÄLINEIDEN ANTAMA TIETO (%)

■ Erittäin luotettava ■ Melko luotettava □ Ei osaa sanoa
■ Ei kovin luotettava ■ Erittäin epäluotettava

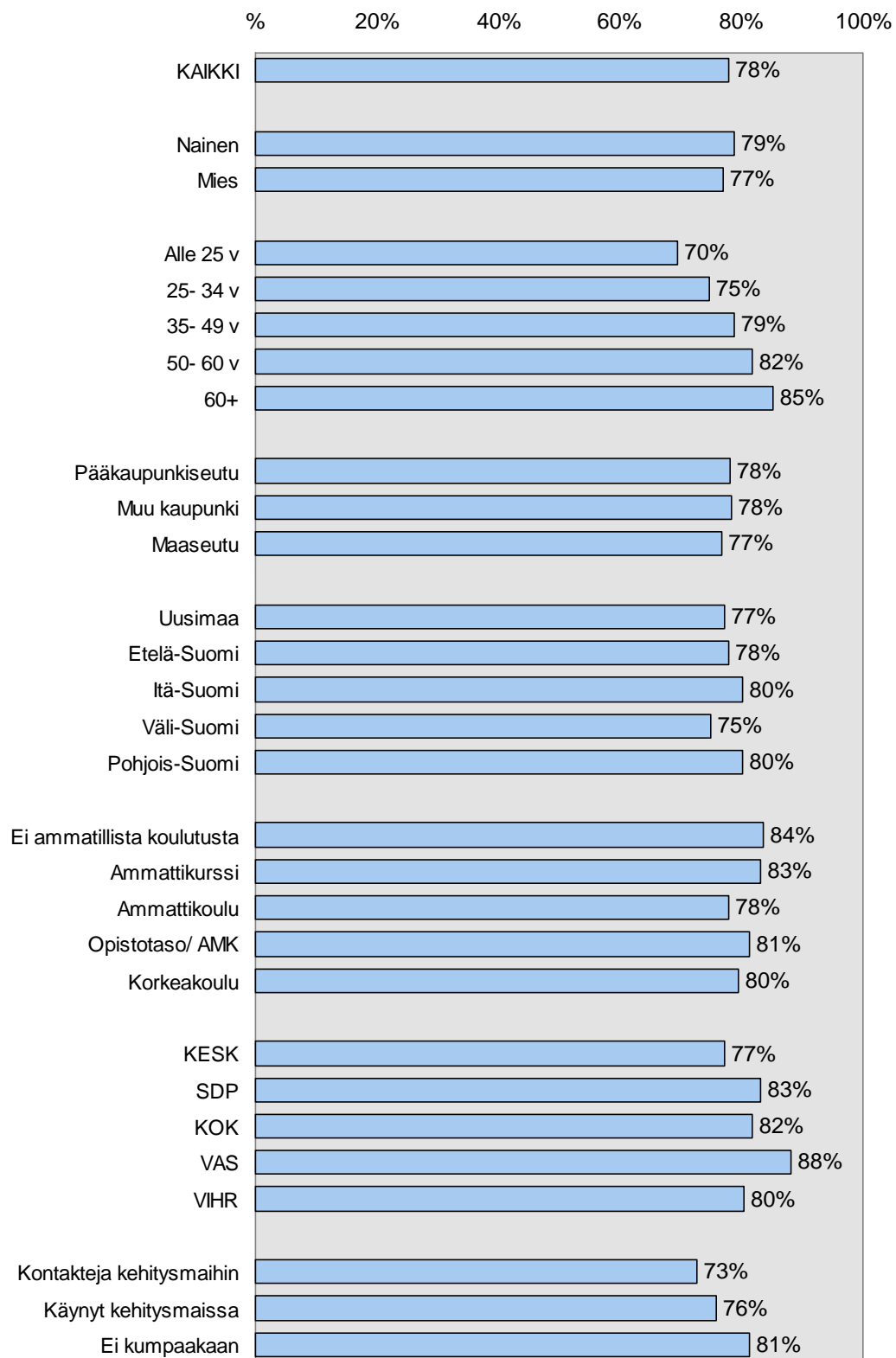
KEHITYSYHTEISTYÖTÄ JA KEHITYSMAITA KOSKEVAT TIEDONLÄHTEET (%)

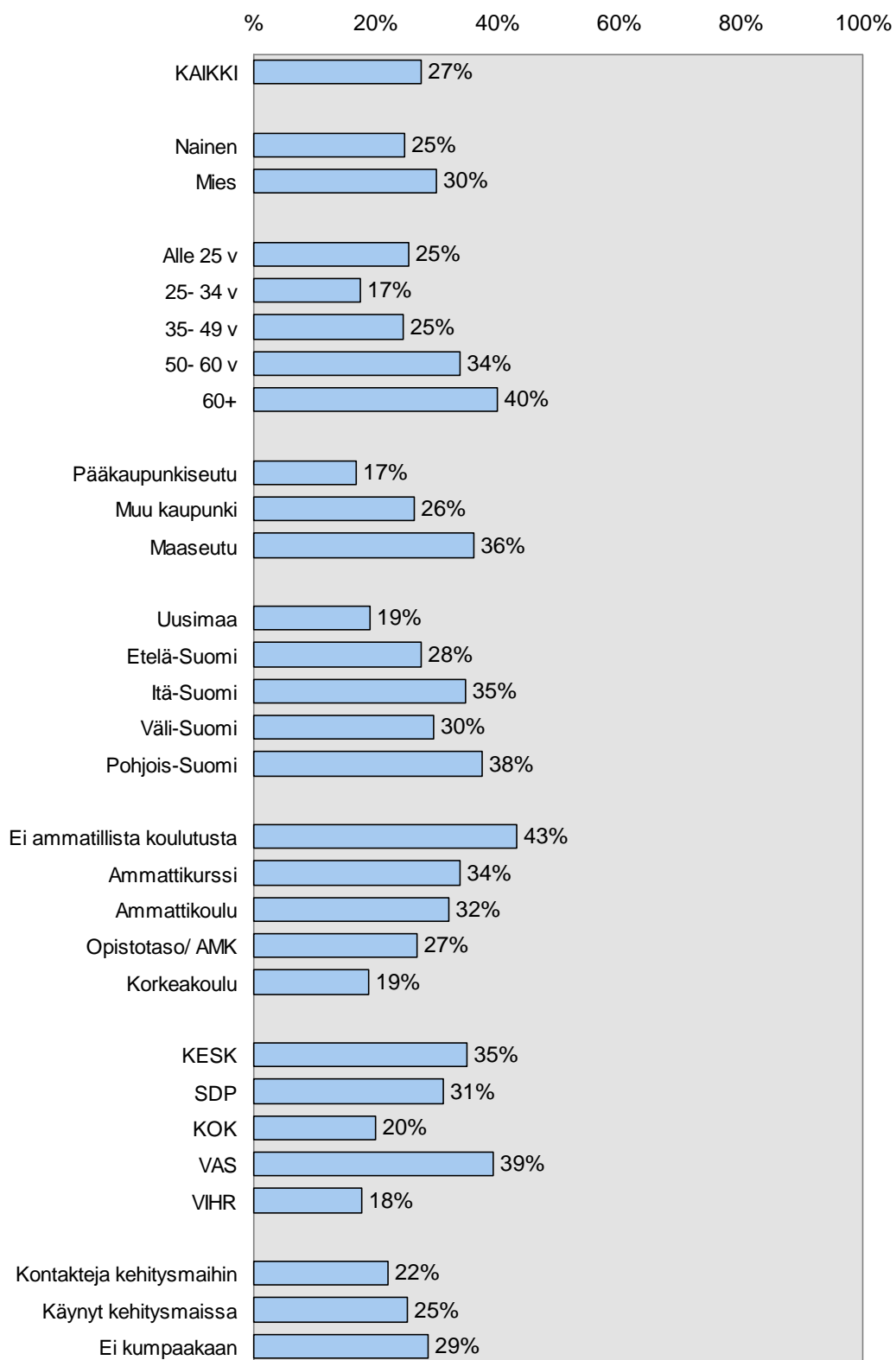

KEHITYSYHTEISTYÖTÄ JA KEHITYSMAITA
KOSKEVAT TIEDON LÄHTEET: TELEVISIO (%)

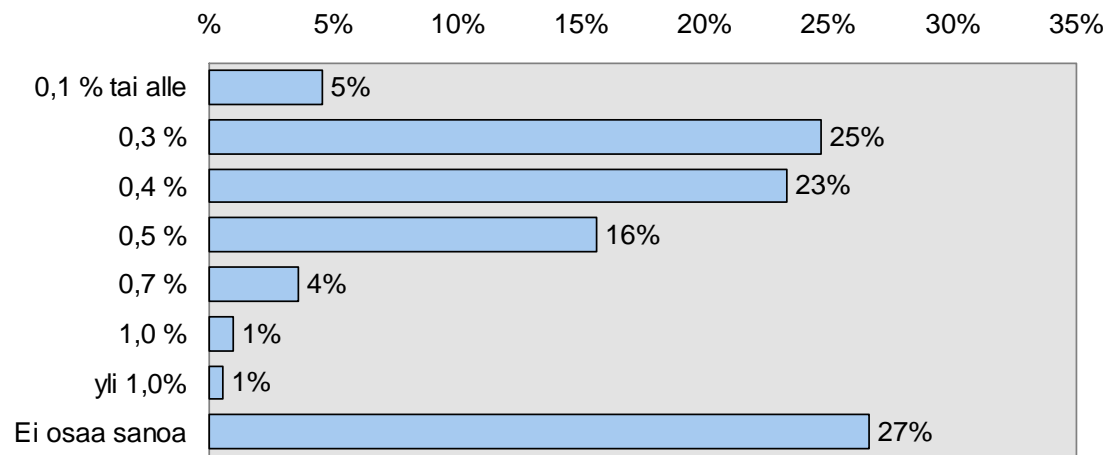

KEHITYSYHTEISTYÖTÄ JA KEHITYSMAIITA
KOSKEVAT TIEDON LÄHTEET: RADIO (%)

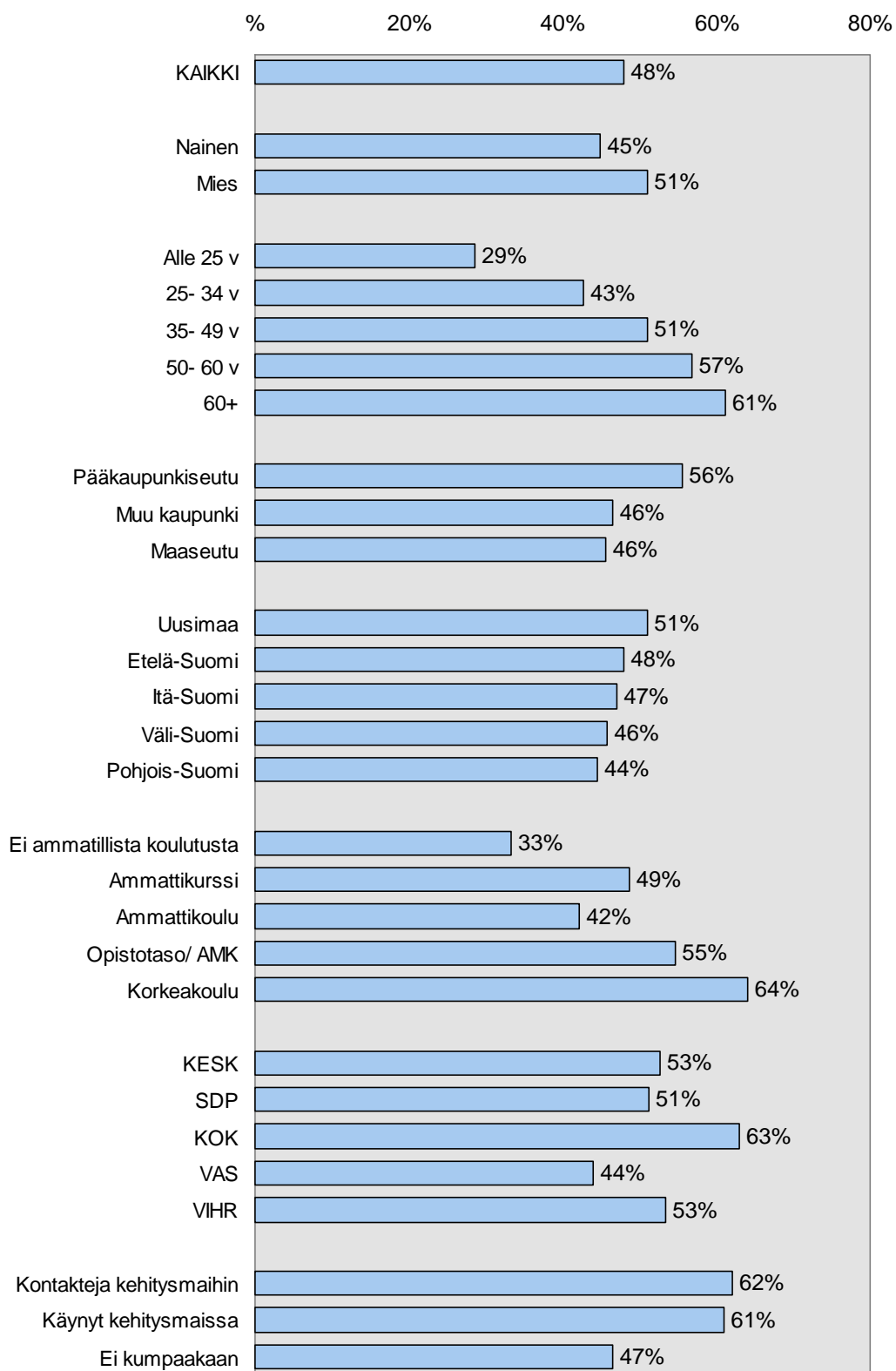

ARVIOT SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖN MÄÄRÄSTÄ
(% BRUTTOKANSANTULOSTA) (%)

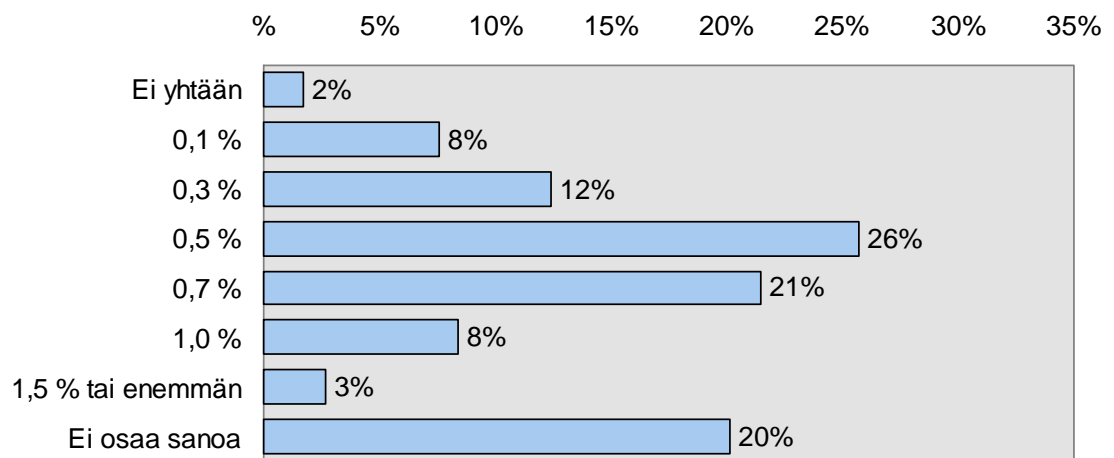

ARVIOT SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖN MÄÄRÄSTÄ:
0,3 TAI 0,4 % MAININNEET (%)

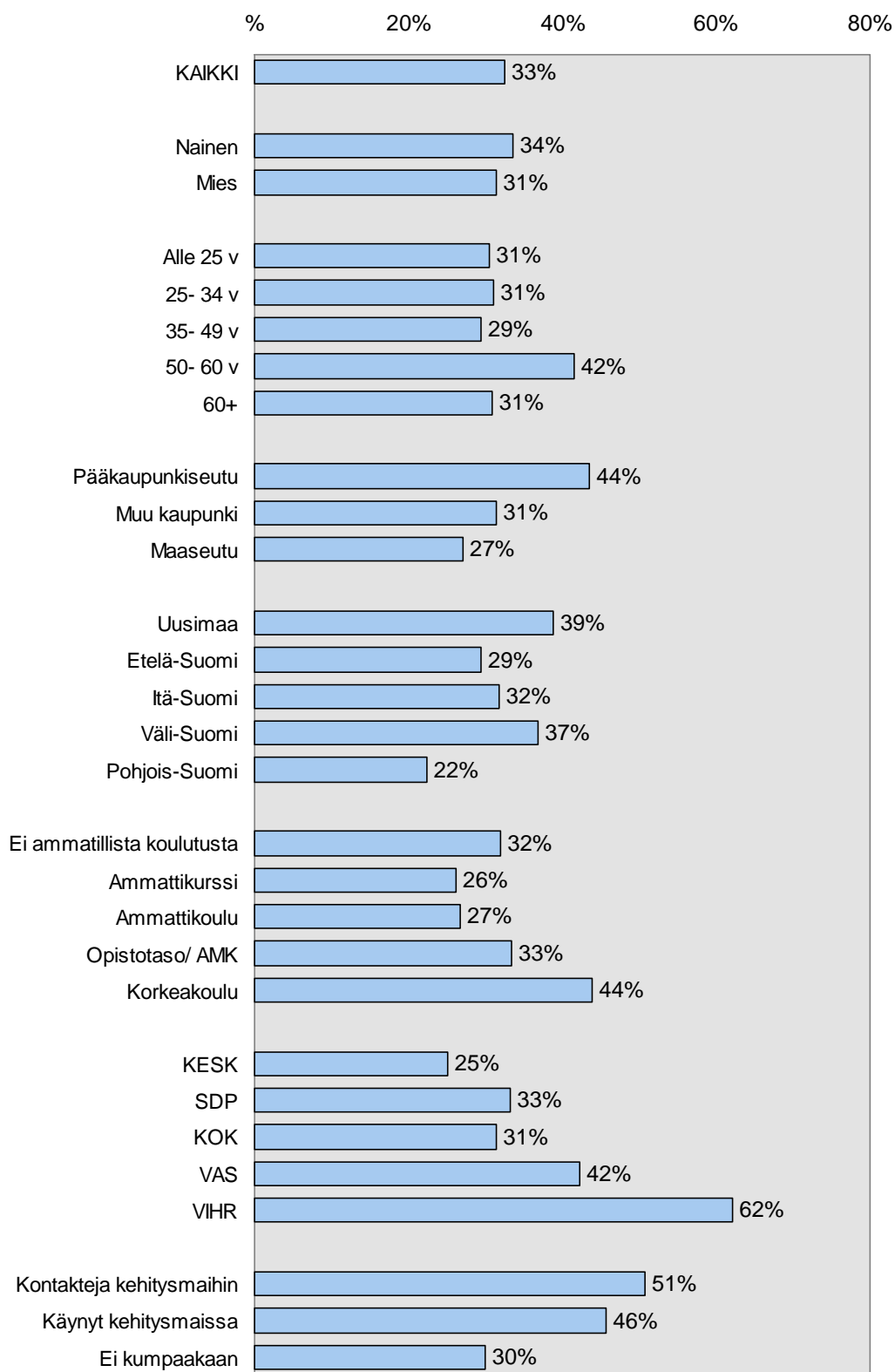

SUOMELLE SOPIVANA PIDETTY KEHITYSYHTEISTYÖN MÄÄRÄ
(% BRUTTOKANSANTULOSTA) (%)

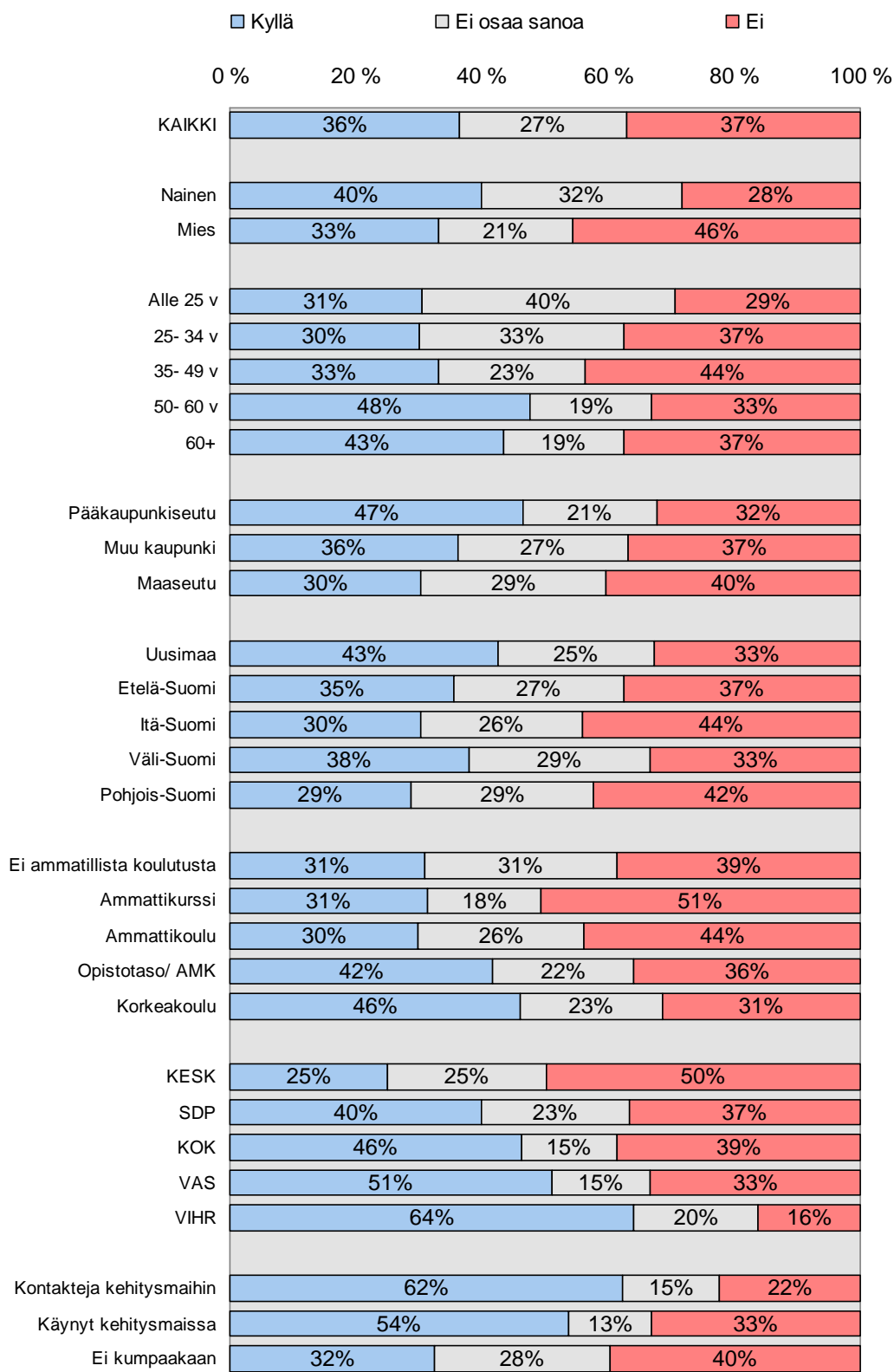

SUOMELLE SOPIVANA PIDETTY KEHITYSYHTEISTYÖN MÄÄRÄ:
0,7 % TAI ENEMMÄN MAININNEET (%)

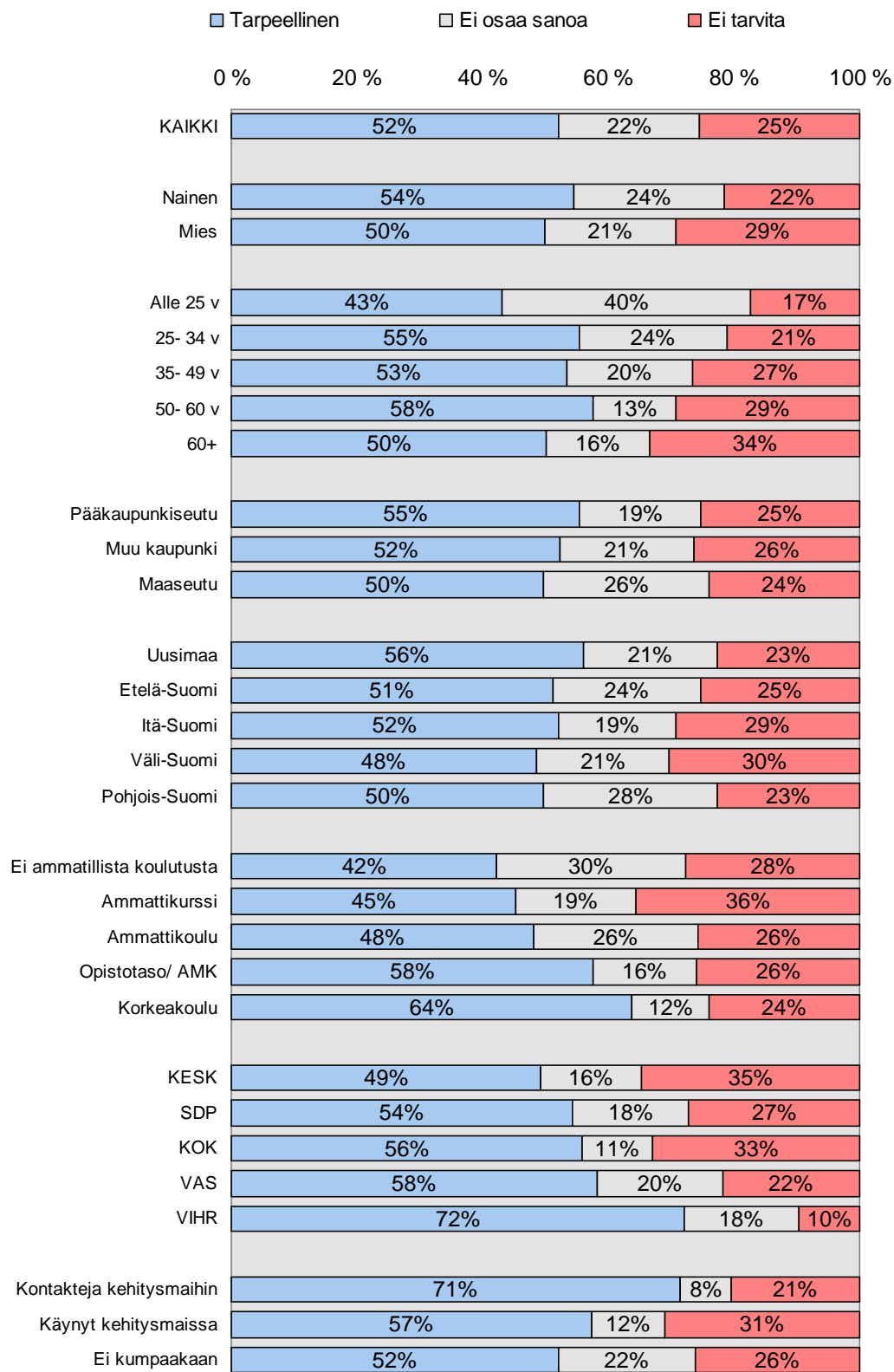

PITÄISIKÖ SUOMEN KASVATTA
KEHITYSYHTEISTYÖMÄÄRÄRAHOJAAN? (%)

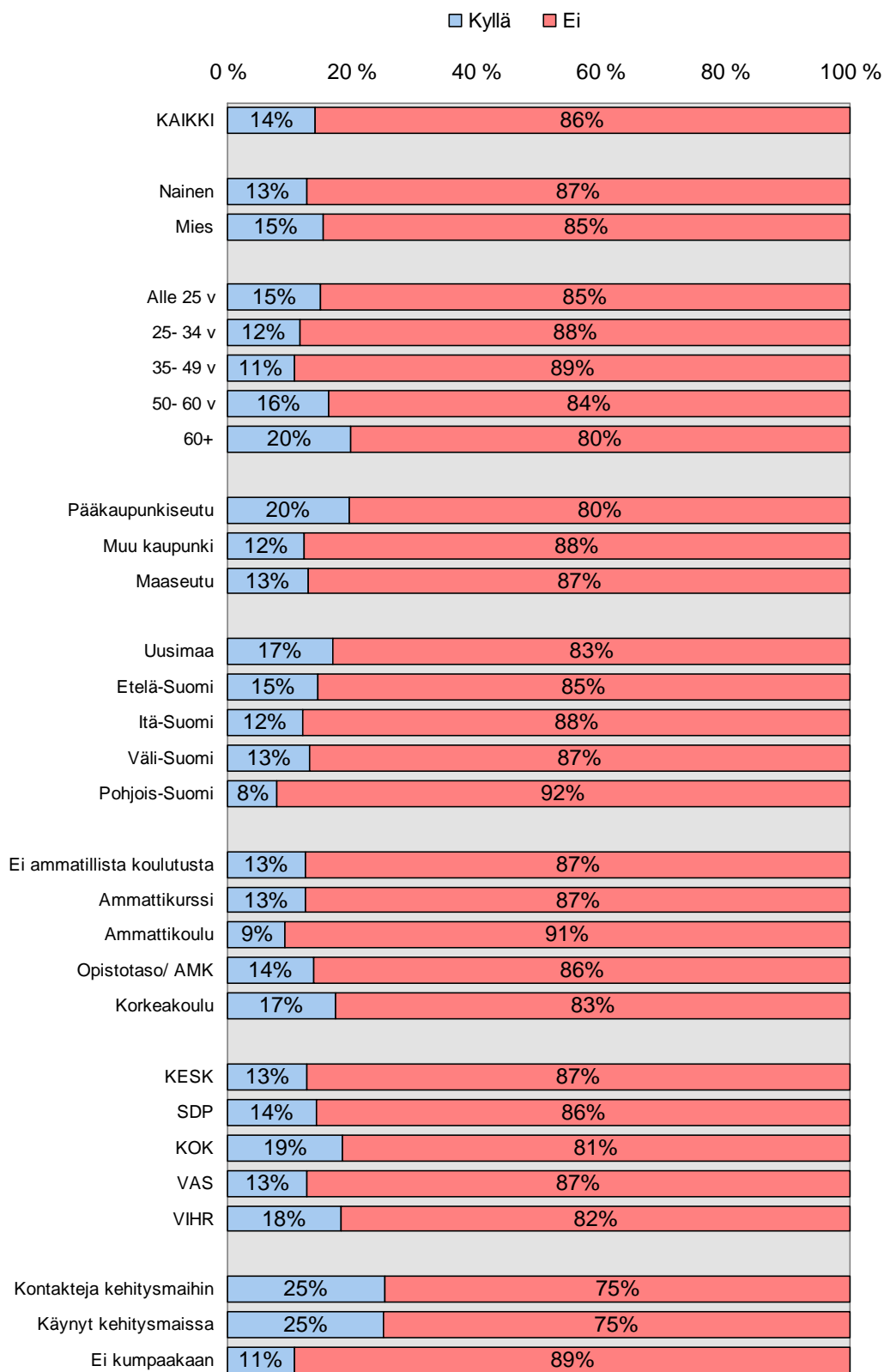
KÄSITYKSET YK:N ANTAMAN PROSENTTIMÄÄRÄISEN SUOSITUKSEN TARPEELLISUUDESTA (%)

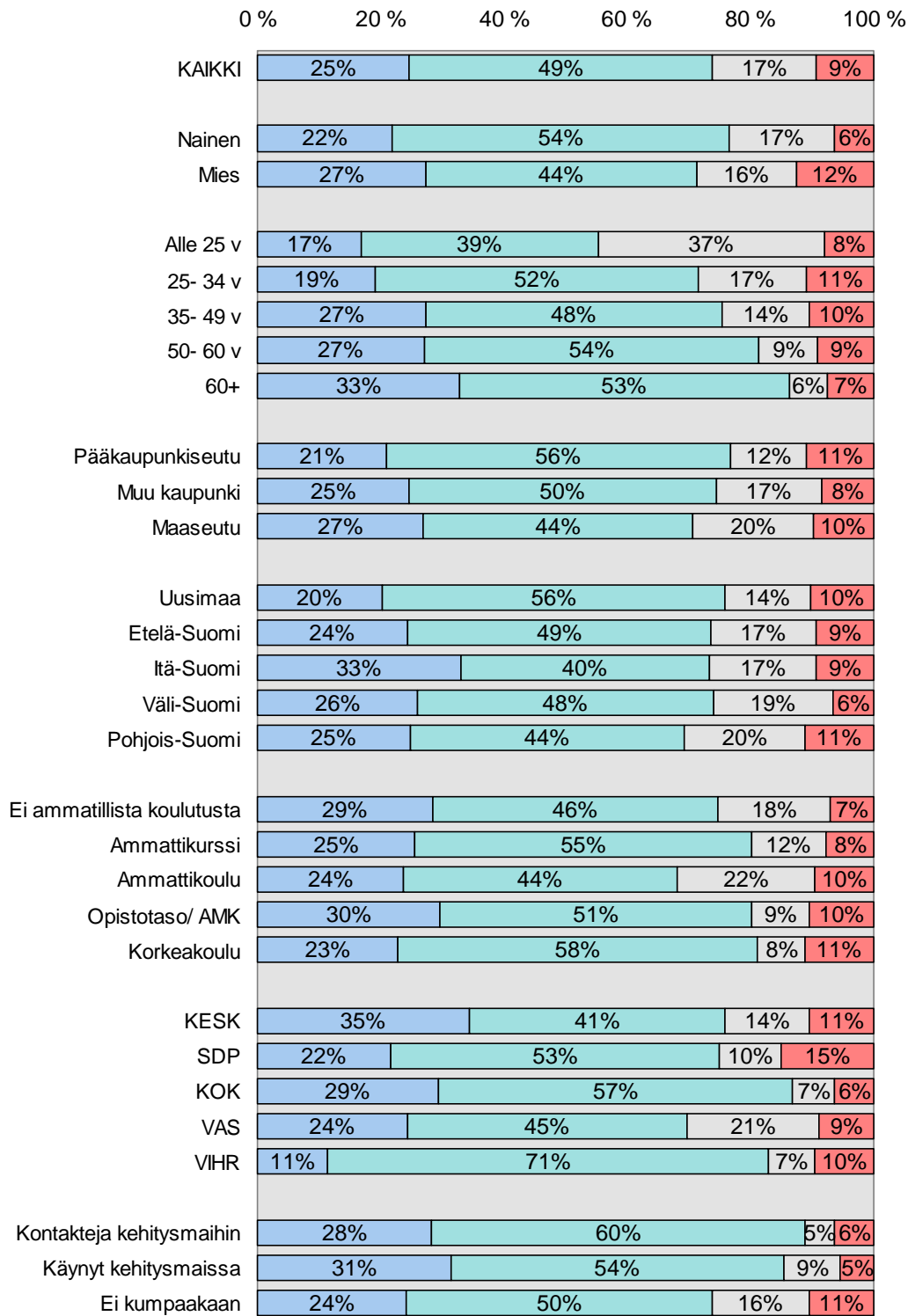
ONKO KUULLUT YK:N VUOSITUHATTAVOITTEISTA? (%)

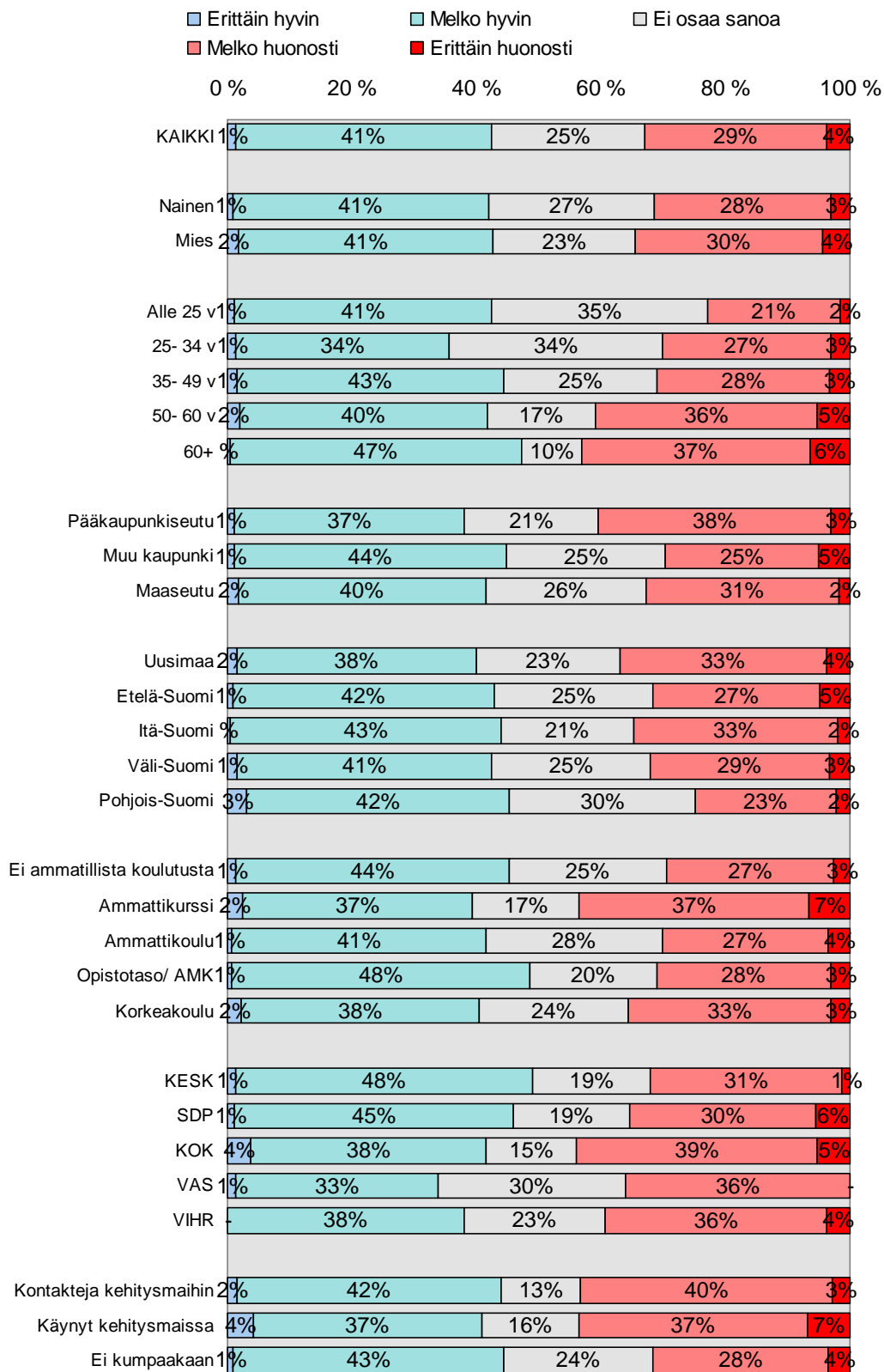
TEHOKKAAMPANA PIDETTY KEHITYSYHTEISTYÖN TAPA (%)

- Kahdenvälinen yhteistyö
- Molempia tarvitaan, yhteistyömuodot tukevat toisiaan
- En osaa sanoa
- Monenkeskinen yhteistyö

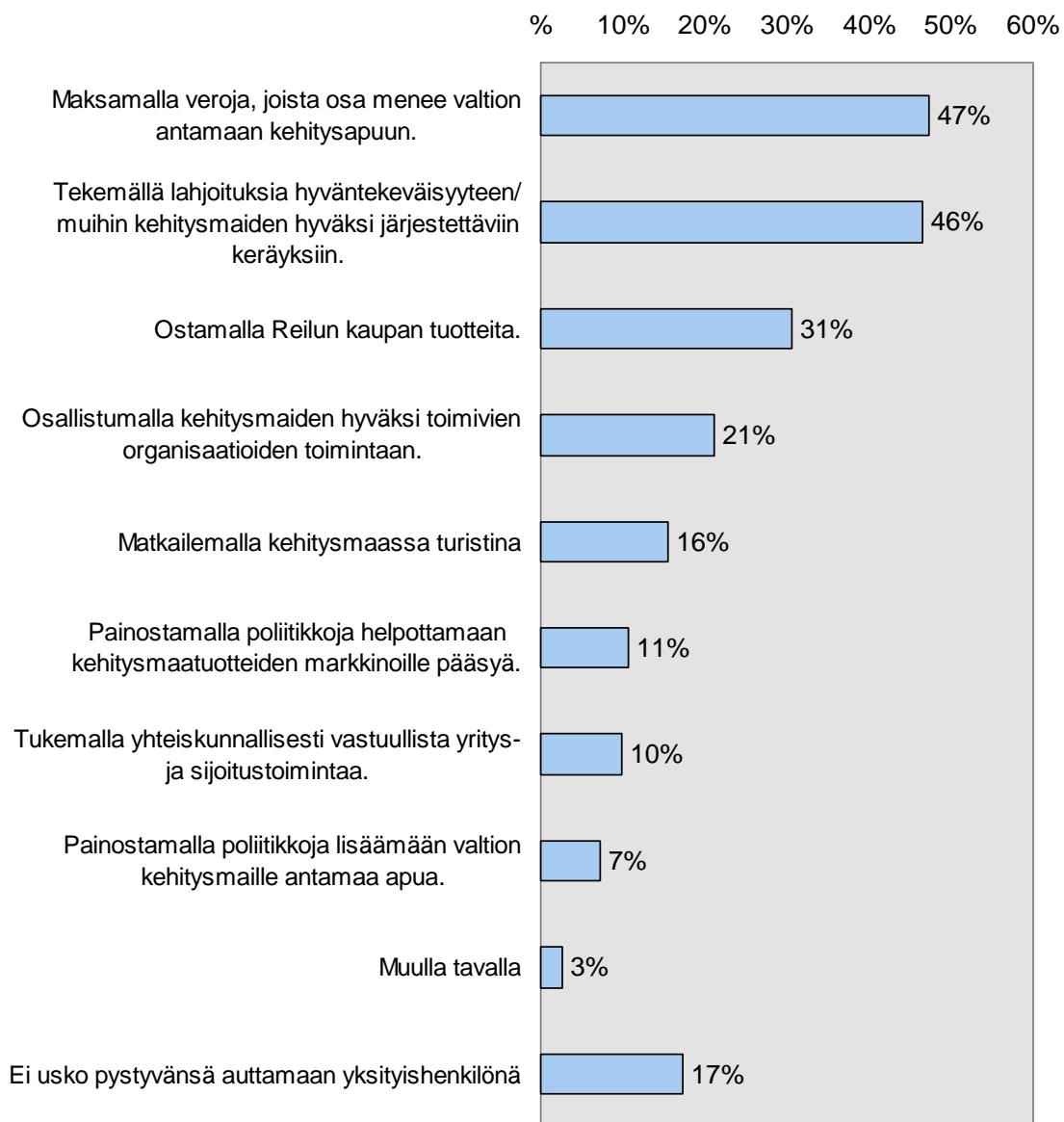

KUINKA HYVIN VASTAA KÄSITYSTÄ: SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖ ON TEHOKASTA JA TULOKSELLISTA (%)

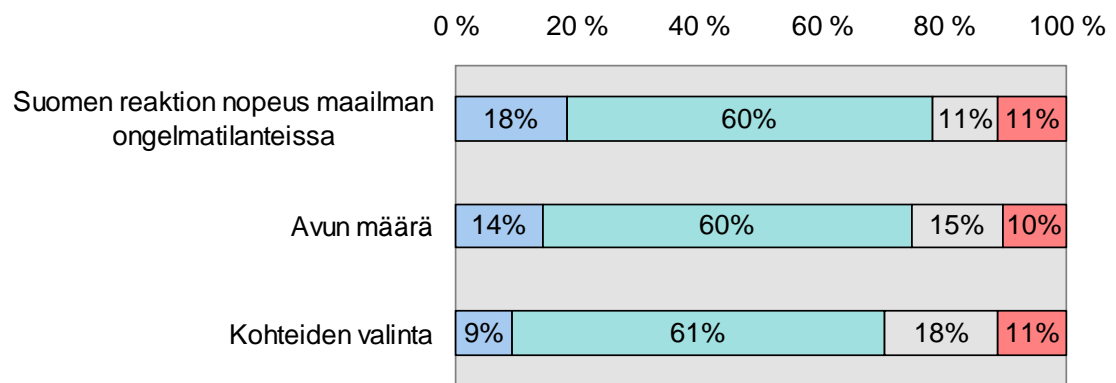
TEHOKKAIMMAT TAVAT AUTTAA
KEHITYSMAITA YKSITYISHENKILÖNÄ (%)

TYTYVÄISYYS SUOMEN TOIMINTAAN KATASTROFITILANTEISSA (%)

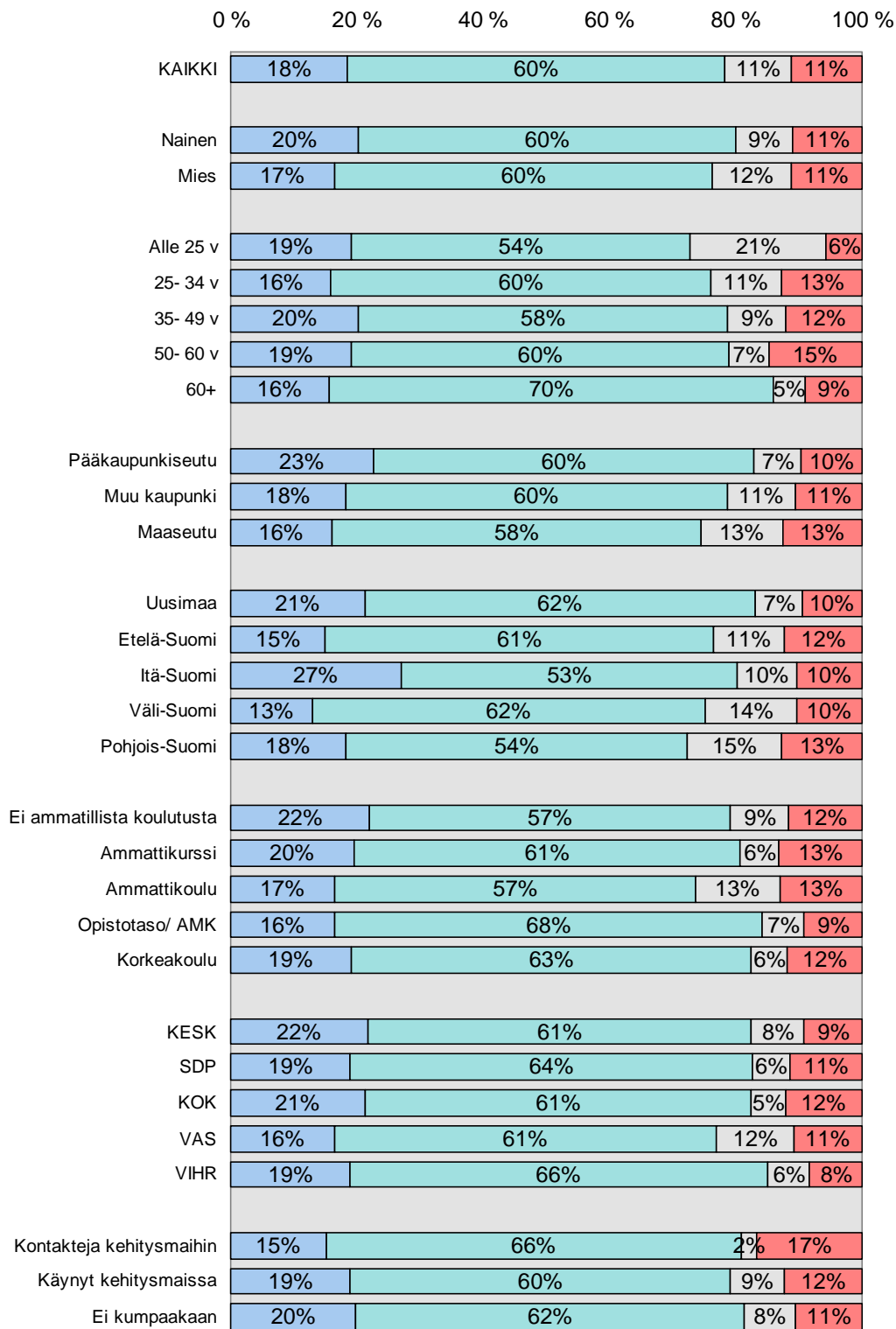
■ Erittäin tyytyväinen
 ■ Melko tyytyväinen
 ■ Ei osaa sanoa
 ■ Tyytymätön

TYTYVÄISYYS SUOMEN TOIMINTAAN KATASTROFITILANTEISSA:
SUOMEN REAKTIOIDEN NOPEUS (%)

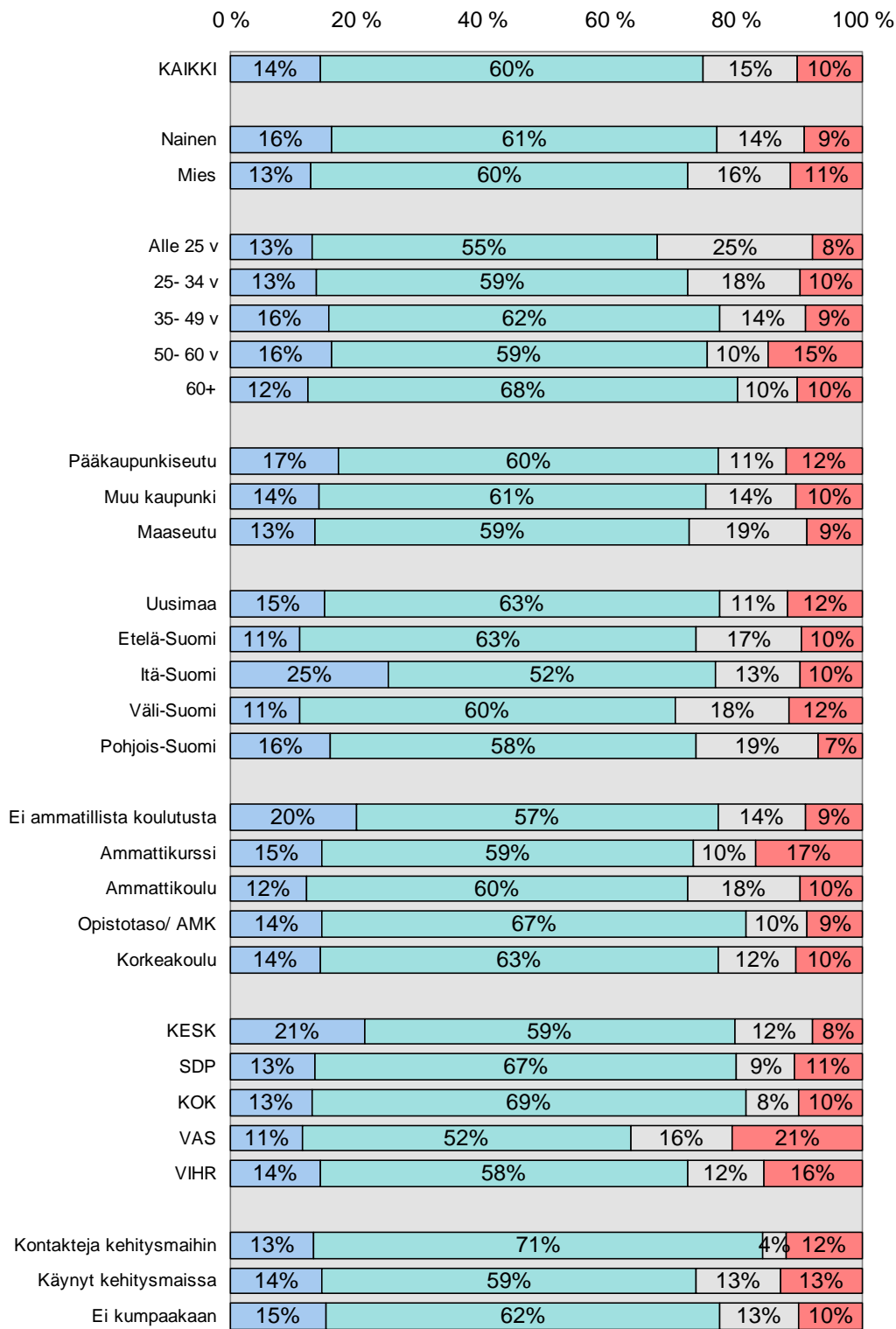
■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen □ Ei osaa sanoa ■ Tyytymätön

TYTYVÄISYYS SUOMEN TOIMINTAAN KATASTROFITILANTEISSA:
AVUN MÄÄRÄ (%)

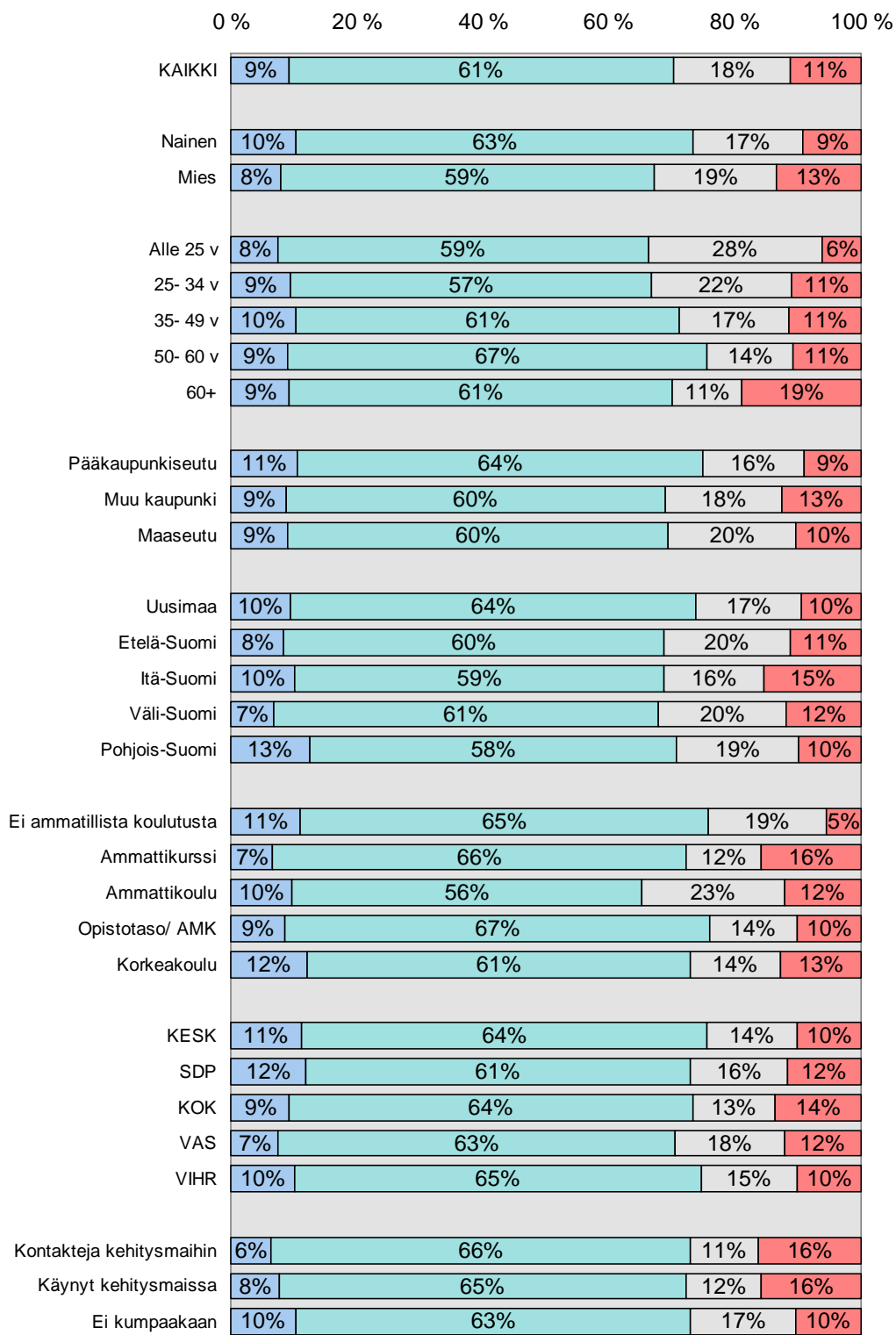
■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen ■ Ei osaa sanoa ■ Tyytymätön

TYTYVÄISYYS SUOMEN TOIMINTAAN KATASTROFITALANTEISSA:
KOHTEIDEN VALINTA (%)

■ Erittäin tyytyväinen ■ Melko tyytyväinen □ Ei osaa sanoa ■ Tyytymätön

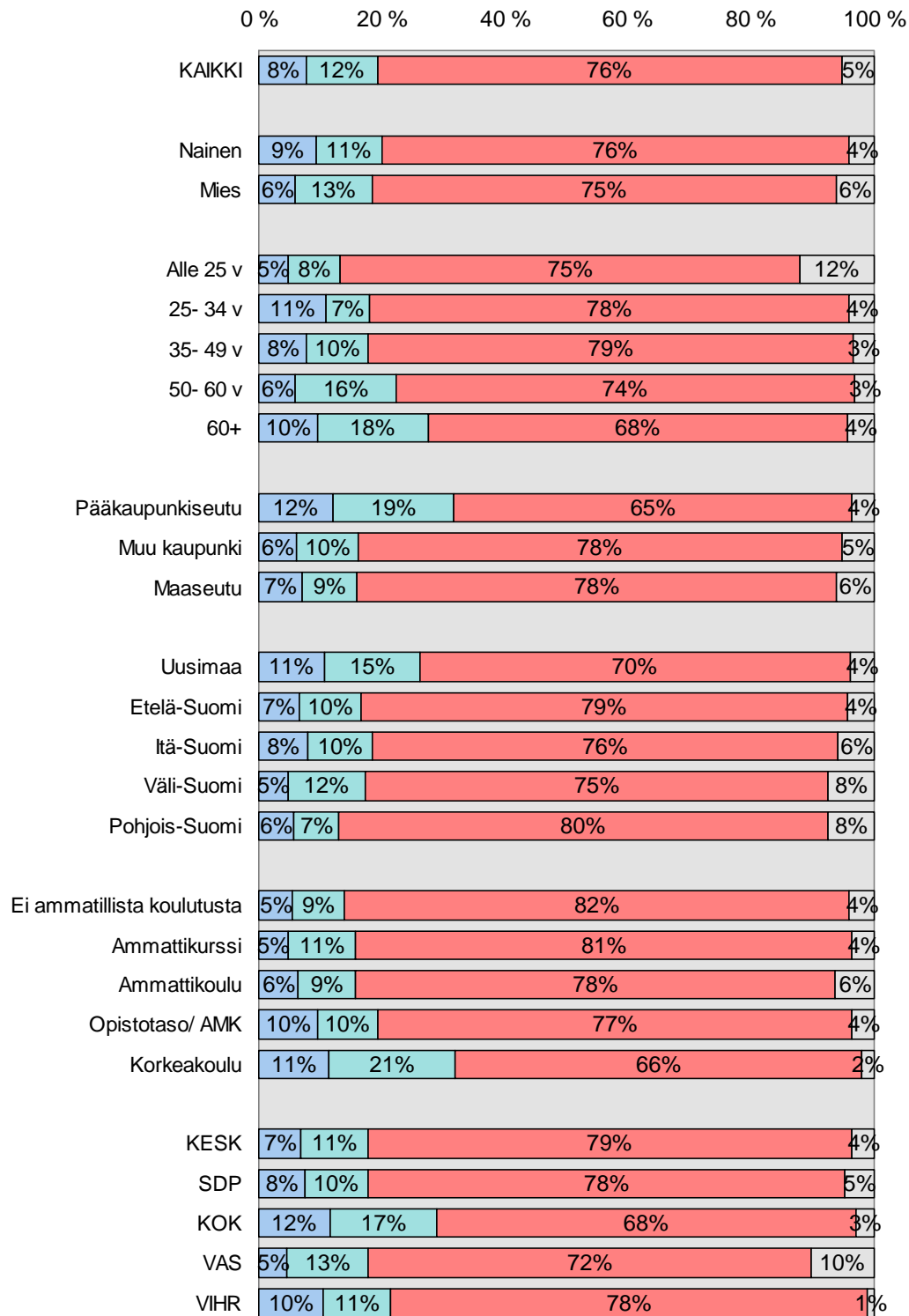

KONTAKTIT KEHITYSMAIHIN/KEHITYSMAALAISIN (%)

- Kontakteja kehitysmaihin/kehitysmaiden ihmisiin
- On käynyt kehitysmaissa
- Ei kumpaakaan
- Ei osaa sanoa

Kehitysyhteistyötä koskevat mielipiteet 2005

Kysymykset

1. Minne päin maailmaa Suomen kehitysyhteistyötä mielestänne tulisi kohdistaa eniten? Valitkaa yksi vaihtoehto.

- 1) Afrikka
- 2) Aasia
- 3) Etelä- ja Väli-Amerikka
- 4) Suomen lähialueet
- 5) Afganistan, Irak/ tai vastaavat jälleenrakennuskohteet
- 6) Tsunamista/muista luonnonkatastrofeista kärsineet alueet
- 7) Pitkittyneistä kriiseistä kärsineet alueet, esim. Kongo ja Sudan
- 8) EOS

2. Mistä syystä kehitysyhteistyötä tulisi kohdistaa juuri tälle mainitsemallemme alueelle?

3. Mille aloille kehitysyhteistyötä tulisi mielestänne suunnata eniten? Valitkaa seuraavista aloista kolme mielestänne tärkeintä.

- 1) Opetus
- 2) Terveystieteet ja väestökysymykset
- 3) Vesihuolto
- 4) Ihmisoikeudet, demokratia, tasa-arvo ja hyvä hallinto
- 5) Elinkeinoelämän kehitys
- 6) Teollinen ja teknologinen kehitys, infrastruktuuri
- 7) Maa- ja metsätalous
- 8) Ympäristönsuojelu
- 9) EOS

4. Mitä seuraavista kehitysyhteistyön päämääristä Te pitäisitte tärkeimpinä Suomen kehitysyhteistyössä? Valitkaa kolme vaihtoehtoa.

- 1) Maailmanlaajuisen turvallisuuden lisääminen
- 2) Kehitysmaiden köyhyyden vähentäminen
- 3) Rikkaiden ja köyhien maiden varallisuuserojen tasoittaminen
- 4) Taloudellisen vuorovaikutuksen lisääminen
- 5) Tartuntatautiin kuten hivin ja aidsin torjunta
- 6) Väestönkasvun hillitseminen
- 7) Tasa-arvon, kansanvallan ja ihmisoikeuksien edistäminen
- 8) Ympäristöuhkien torjuminen
- 9) Suomen ja suomalaisten kansainvälistyminen
- 10) Suomalaisten yritysten auttaminen kehitysmaiden markkinoille
- 11) EOS

5. Mitä mieltä olette Suomen kauppapolitiikan ja kehitysyhteistyöpolitiikan keskinäisestä suhteesta? Mikä ao. vaihtoehdoista vastaa lähinnä omaa mielipidettänne?

- 1) Kauppapolitiikka ja kehitysyhteistyöpolitiikka ovat kaksi eri asiaa eikä niitä pidä sekoittaa toisiinsa.
- 2) Kauppapolitiikan pitää tukea kehitysyhteistyötä, esim. kehitysmaatuontia edistämällä.
- 3) Kehitysyhteistyön pitää tukea kauppapolitiikkaa, esimerkiksi suomalaisten yritysten vientiponnistuksia edistämällä.
- 4) Kauppapolitiikan ja kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteiden pitää olla sopusoinnussa keskenään.
- 5) EOS

6. Onko Suomessa saatavilla riittävästi tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista?

- 1) Kyllä
- 2) Ei
- 3) EOS

7. Kuinka luotettavana pidätte seuraavilta tahoilta saamaanne tietoa kehitysmaista ja kehitysyhteistyöstä?

a. Viranomaisten antama tieto

- 1) Erittäin luotettavaa
- 2) Melko luotettavaa
- 3) Ei kovin luotettavaa
- 4) Erittäin epäluotettavaa
- 5) EOS

b. Kansalaisjärjestöjen antama tieto

- 1) Erittäin luotettavaa
- 2) Melko luotettavaa
- 3) Ei kovin luotettavaa
- 4) Erittäin epäluotettavaa
- 5) EOS

c. Tiedotusvälineiden antama tieto

- 1) Erittäin luotettavaa
- 2) Melko luotettavaa
- 3) Ei kovin luotettavaa
- 4) Erittäin epäluotettavaa
- 5) EOS

8. Mistä Te olette saanut tietoa kehitysyhteistyöstä ja kehitysmaista? Valitkaa enintään kolme vaihtoehtoa.

- 1) Televisiosta
- 2) Radiosta
- 3) Sanomalehdistä
- 4) Yleisaikakauslehdistä
- 5) Alan erikoislehdistä (Kehitys, Kumppani, Kehitysuutiset)
- 6) Internetistä
- 7) Puhetilaisuuksista, seminaareista, näyttelyistä
- 8) Kirjoista

- 9) Omalta tuttavapiiriltä
- 10) EOS

9. YK:n suositus on, että teollisuusmaat käyttäisivät kehitysyhteistyöhön 0,7 % bruttokansantulostaan. Mikä on käsityksenne mukaan Suomen kehitysyhteistyön nykyinen taso? Valitkaa seuraavista vaihtoehdoista:

- 1) 0,1 % tai alle
- 2) 0,3 %
- 3) 0,4%
- 4) 0,5 %
- 5) 0,7 %
- 6) 1,0 %
- 7) yli 1,0% bruttokansantulosta
- 8) EOS

10. Eri teollisuusmaiden kehitysyhteistyön suuruus vaihtelee 0,1–1 %:n välillä bruttokansantulosta. Mikä olisi mielestänne Suomelle sopiva prosenttiosuus? Valitkaa seuraavista vaihtoehdoista se, joka lähinnä vastaa mielipidettänne.

- 1) ei yhtään
- 2) 0,1 %
- 3) 0,3 %
- 4) 0,5 %
- 5) 0,7 %
- 6) 1,0 %
- 7) 1,5 % tai enemmän
- 8) EOS

11. Mitä mieltä olette ylipäänsä YK:n antaman prosenttimääräisen suosituksen tarpeellisuudesta? Valitse ao. vaihtoehdoista.

- 1) Yhteinen prosenttimääräinen tavoite on tarpeellinen.
- 2) Prosenttimääräistä suositusta ei tarvita.
- 3) EOS

12. Pitäisikö Suomen kasvattaa kehitysyhteistyömäärärahojaan?

1. Kyllä
2. Ei
3. EOS

13. (Mikäli vastasitte edelliseen myönteisesti) Mistä lisämäärärahat kehitysyhteistyöhön saataisiin mielestänne parhaiten?

14. Kuinka hyvin seuraava väittämä vastaa Teidän käsitystänne: Suomen kehitysyhteistyö on tehokasta ja tuloksellista.

- 1) Erittäin hyvin
- 2) Melko hyvin
- 3) Melko huonosti
- 4) Erittäin huonosti

5) EOS

15. Suomen hallitus osallistuu hätäavun antamiseen katastrofitilanteissa auttamalla esimerkiksi luonnononnettomuuksien ja sotien uhreja.

a. Oletteko yleisesti ottaen ollut tyytyväinen Suomen reaktion nopeuteen maailman ongelmatilanteissa?

- 1) Erittäin tyytyväinen
- 2) Melko tyytyväinen
- 3) Tyytymätön
- 4) EOS

b. Entä avun määrään?

- 1) Erittäin tyytyväinen
- 2) Melko tyytyväinen
- 3) Tyytymätön
- 4) EOS

c. Entä kohteiden valintaan?

- 1) Erittäin tyytyväinen
- 2) Melko tyytyväinen
- 3) Tyytymätön
- 4) EOS

16. Suomen tämän vuoden mittavin humanitaarisen avun kohde ovat tsunamista kärsineet alueet, joille valtio antaa hätäapua 20 miljoonaa euroa. Lisäksi suomalaiset kansalaisjärjestöt ovat keränneet katastrofiapua ennätysmäärän, yhteensä noin 25 miljoonaa euroa. Mitä mieltä olette tästä avusta?

17. Kumpi on mielestänne tehokkaampaa kehitysyhteistyötä, kahdenvälinen yhteistyö, jossa Suomi on suoraan yhteistyössä eri kumppanimaiden kanssa vai monenkeskinen yhteistyö YK-järjestöjen tai kansainvälisten rahoituslaitosten kautta?

- 1) Kahdenvälinen yhteistyö
- 2) Monenkeskinen yhteistyö
- 3) Molempia tarvitaan, yhteistyömuodot tukevat toisiaan
- 4) EOS

18. Miten hyvin kehitysmaissa toimivat suomalaisyritykset arvionne mukaan kantavat yhteiskuntavastuuta? (Yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan mm. työelämää, ihmisoikeuksia ja ympäristönsuojelua koskevien kansainvälisten suositusten noudattamista)

- 1) erittäin hyvin
- 2) melko hyvin
- 3) melko huonosti
- 4) erittäin huonosti
- 5) EOS

19. YK:n yleiskokous hyväksyi syyskuussa 2000 vuosituhattulistuksen, joka keskittyy maailmassa vallitsevaan epätasa-arvoon ja syviin kehitysongelmiin sekä asettaa konkreettisia kehitystavoitteita ja niitä tukevia osatavoitteita. Tavoitteisiin pyritään vuoteen 2015 mennessä.

a. Oletteko kuullut YK:n vuosituhattavoitteista?

- 1) En
- 2) Kyllä

b. (Mikäli vastasitte edelliseen myönteisesti) Osaatteko nimetä joitakin näistä tavoitteista? Mistä olette saanut niihin liittyvää tietoa?

c. Onko mainitsemistanne tavoitteista joku mielestänne ensisijaisen tärkeä?

20. Millä tavoin (jos millään) uskotte voivanne itse yksittäisenä ihmisenä tehokkaimmin auttaa kehitysmaita? Valitkaa korkeintaan kolme tapaa.

1. Maksamalla veroja - joista osa menee valtion antamaan kehitysapuun.
2. Tekemällä lahjoituksia hyväntekeväisyyteen tai muihin kehitysmaiden hyväksi järjestettäviin keräyksiin.
3. Tukemalla yhteiskunnallisesti vastuullista yritys- ja sijoitustoimintaa.
4. Osallistumalla kehitysmaiden hyväksi toimivien hyväntekeväisyysjärjestöjen, uskonnollisten organisaatioiden tai kampanjaryhmien toimintaan.
5. Matkailemalla kehitysmaassa turistina
6. Painostamalla poliitikkoja lisäämään valtion kehitysmaalle antamaa apua.
7. Painostamalla poliitikkoja helpottamaan kehitysmaatuotteiden markkinoille pääsyä poistamalla maataloustukia sekä maataloustuotteiden ja tekstiilien tullimaksuja ja kiintiöitä.
8. Ostamalla Reilun kaupan tuotteita.
9. Muulla tavalla (KIRJOITA TÄHÄN)
10. En usko pystyväni auttamaan yksityishenkilönä

21. Oletteko käynyt jossakin kehitysmaassa tai onko teillä ollut muita kontakteja kehitysmaihiin tai niissä asuviin ihmisiin?

- 1) Kyllä, olen käynyt
- 2) Kyllä, minulla on ollut kontakteja kehitysmaihiin/ kehitysmaiden ihmisiin
- 3) Ei
- 4) EOS